

»GLAS« v vsako gorenjsko hišo!

ŠE DOBER TEDEN DO ŽREBANJA V ŽELEZNIKI — NAROČITE GLAS IN PORAVNAJE NAROČNINO, DA BOSTE SODELOVALI TUDI VI — ŽE LETOS SE JE NAROČILO NA GLAS 1000 NOVIH NAROČNIKOV!

LETO XVIII. — Številka 24

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, sreda, 23. 3. 1966

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Dobrodošli v PLANICI

Dolina pod Poncami na čelu z Bloudkovo velikanko, na kateri smo pred dobrimi 30 leti doživljali rojstvo smučarskih poletov, bo v teh dneh v očeh svetovne športne javnosti. V Planico bodo prispeli domala vsi junaki velikank, kjer bodo počastili jubilej — 30 letnico, ko je človek prvič preletel 100 m.

Naš pozdrav naj velja v prvi vrsti vsem pogumnim tekmovalcem, ki so prišli na planiški jubilej iz Norveške, Finske, Švedske, SZ, Poljske, ČSSR, Zahodne in Vzhodne Nemčije, Francije, Italije, Avstrije, ZDA, Švice in Jugoslavije. Vaša udeležba na proslavi velikega dogodka pomeni za nas počastitev, hkrati pa tudi vzpodbudo naši mladini, ki bo lahko v teh dneh gledala edinstveno lepoto smučarskih poletov. Razen inozemskih in domačih skakalcev pozdravljamo vse goste, ki bodo prišli v teh dneh v Planico. Prav vsem naša dobrodošlica.

Zelimo, da bi potekale te jubilejne tekme res brezhibno in da bi bili z njimi vsi zadovoljni. Zelimo, da bi te dni nad visokogorsko dolino sijalo sonce in da bi se vam velikani Julijcev pokazali v vsej svoji veličastni lepoti. In ko se boste po planiških slavnostih vrnili domov ostanite zvesti prijatelji športnega gibanja, čigar bistvo ni niti zmagati niti postavljati rekorde, temveč v stremljenju po boljših osebnostih, zdravilih, delazmožnih in tovariških.

J. Javornik

Po plenumu

V tem je smisel zahteve, da delovne enote postanejo osnove celice samoupravljanja, oziroma da delovne skupnosti v delovnih enotah odločajo o formiranju in razdeljevanju dohodka. Vsebinska političnega boja naprednih sil proti birokratskim, tehnokratskim in drugim nazadnjaškim silam mora biti v tem, da se prepreči vsak poskus prikrajševanja delovnih ljudi v delovnih enotah, da bi razpolagali s sredstvi, ki jih ustvarjajo.

Obrambo teh pravic moram povezovati s prenašanjem odgovornosti za današnje in jutrišnje pogoje dela in zaslužka. Tako ta politični boj za samoupravljanje dobiva tudi obseg boja za gospodarski napredek podjetja.

(Z Ekonomske politike)

ŠOLE ZA DAN VSTAJE

Pri proslavah v kranjski, trški in škofjeloški občini ob 25-letnici vstaje bodo sodelovale tudi šole. Tak zaključek je sprejel Zavod za pedagoško vzgojo tega območja, ki je tudi razpisal nagrade. Učenci višjih razredov osnovnih šol, kakor tudi dijaki oziroma učenci šol druge stopnje, bodo pisali naloge z okvirno tematiko — Vstaja jugoslovanskih narodov. Za najboljše spise so predvidene knjižne nagrade. — K. M.

OBČNI ZBOR SKLADA ZA VZAJEMNO POMOČ ZASEBNIH OBRTNIKOV GORENJSKE

Obrtniki zahtevajo rešitev

Skrbi obrtnikov — tegobe upokojencev — Nerešen način invalidskega in pokojninskega zavarovanja zasebnih obrtnikov in gostilničarjev — Enoten nastop v skladu

V nedeljo je imel v Kranju občni zbor Sklad za vzajemno pomoč zasebnih obrtnikov in gostilničarjev Gorenjske, ki se ga je udeležilo nad 200 obrtnikov iz Kranja, Škofje Loke, Trzin, Jesenic in Radovljice. Udeleženci so se zadržali največ na problemu invalidskega in pokojninskega zavarovanja.

S 1. 1. 1965 je bil sprejet zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, ki pa se bo praktično pričel izvajati šele s 1. 1. 1970. Zakon je obšel Sklade za vzajemno pomoč zasebnih obrtnikov, ki so bili ustanovljeni z zakonskimi določili leta 1956 ter je zaradi tega prišlo v vključevanju obrtnikov v zavarovanje do precejšnjih neskladnosti.

Najbolj sporna je čakalna doba 5 let. Obrtniki in upokojenci sklada zahtevajo, da se doba zmanjša na 1 leto, poleg tega pa prizna članom sklada doba članstva. Zato, ker zakon ne omenja skladov, je prišlo v praksi do precejšnjih nesorazmerij. Na občnem zboru smo slišali za precej takšnih problemov, ki so v neskladju z življenjem.

Sklad je bil prisiljen prenehati izplačevati svojim upokojencem pokojnine (s 1. 1. 1966 — v januarju so (Nadalj. na zadnji strani)

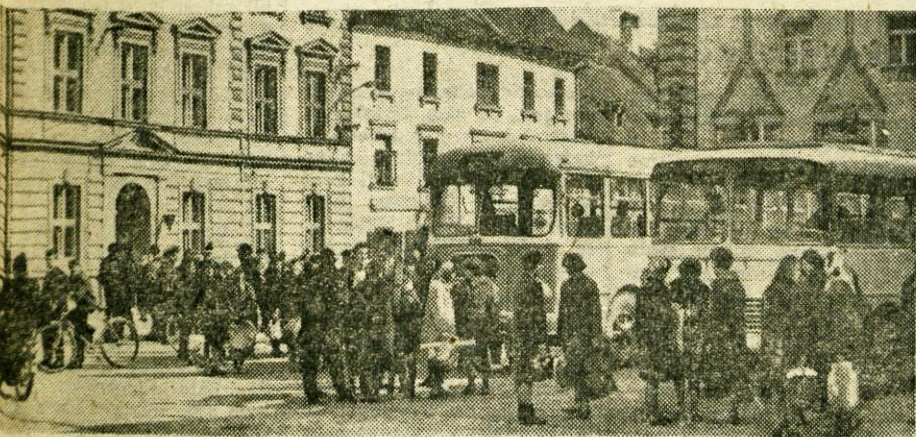
Razprava o regresih

Sindikalna podružnica jeseniške Železarne pripravlja zdaj predlog regresov za letošnje leto; gre za regrese v počitniških domovih, za regrese za letovanja po želji in za nadomestila za K-15. O tem so odbori po posameznih obratih že razpravljali, osnutek predloga je pripravljen, o njem bodo različni forumi razpravljali, 25. marca pa bo o njem sklepal centralni delavski svet. Ko bo sprejet, bomo o njem kaj več napisali

Rekord svoje vrste

Jesenice 19. III. 1966

- V soboto in nedeljo je jeseniška radijska postaja posredovala 200 naročenih čestitk in glasbenih koledarjev za Jožeta. Da bi ustregli vsem tem željam in da ne bi bilo zamere, je radijska postaja podaljšala svojo oddajo za več ur. J. V.

Stari del mesta Kamnika s svojo značilno srednjeveško podobo, dela nemalo preglavic današnjim urbanistom. Zlasti pri urejanju prometa v poletni turistični sezoni. Tudi avtobusna postaja na Titovem trgu, kot kaže slika, ne zadošča več potrebam niti v sedanjem »neturističnem času.

PREDKONGRESNI RAZGOVOR NA JESENICAH

Zahteve občanov naj bodo realne

Na VI. kongres SZDL Slovenije se v jeseniški občini temeljito pripravljajo. Po vseh krajevnih odborih so že imeli ali še bodo ta teden razširjene seje, ki se jih udeležujeta predsednik občinskega odbora SZDL Pavel Lotrič in sekretar Obk ZK France Zvan, na včerajšnjem sestanku vseh delegatov, ki jih je v občini devet, pa so se konkretno pogovorili o delu na kongresu in si razdelili naloge. O pripravah na kongres nam je predsednik občinskega odbora SZDL pred dnevi v razgovoru takole pripovedoval:

Na razširjenih sejah krajevnih odborov govorimo največ o krajevni samoupravi, o nadaljnji demokratizaciji odnosov v delavskem in družbenem samoupravljanju, o

racionalnejšem trošenju družbenih sredstev, predvsem tistih v organizacijah in društvih, ki dobivajo denar za svoje delo iz občinskega proračuna, pa o najbolj aktual-

nih krajevnih problemih. Povsod izbija na dan zahteva po decentralizaciji krajevnih samouprave, povsod zahtevajo več pristojnosti za krajevne skupnosti, povsod poudarjajo, da dinar v krajevni skupnosti podvoji svojo vrednost zaradi prispevkov občanov samih.

Obravnavamo tudi neskladnost želja in zahtev občanov na zborih volivcev; po grobi oceni je teh želja v občini za več kot 7 milijard starih din, proračunskih sredstev za

letos pa je le milijardo in 340 milijonov din. Ko je na razširjeni seji KO Plavž ponovno prišla na dnevni red razprava o ureditvi naselja Plavž in ko so prisotni ugotovili, da smo o tem že ne vem kolikokrat razpravljali in stalno obljubljali denar, narejenega pa še nič, so volivci odločno zahtevali, naj enkrat za vselej prekinemo s prakso obljubljanja brez realnih zagotovil, da bo tisto res možno narediti, ampak naj odkrito povemo, kakšne so realne možnosti, kaj bo narejeno in kaj ne, za kaj je denar in za kaj še ne. Živahna razprava ob tem se je razširila na vzgojo, rezultat pa je bila zahteva po etični in moralni vzgoji mladine, ki jo v naši družbi še vse preveč zapostavljamo.

Na sestankih v Zgornjesavski dolini je najbolj aktualno kmetijstvo; zanimivo je, da ta dejavnost v narodnem dohodku občine sploh ni registrirana, problemov pa je toliko, da so težave iz leta v leto večje. Gre predvsem za pašništvo, za objekte na pašnikih, ki so bili zgrajeni pred desetimi leti ali še prej, zdaj pa propadajo, ker ni nobenega, ki bi jih vzdrževal. Z Gozdnim gospodarstvom Bled smo se že dogovarjali, da bi za vzdrževanje namenili nekaj gozda okrog pašnikov,

vprašanje pa je, kdo naj pašniki gospodari: krajevne skupnosti ali pašni odbori? To še ni rešeno.

Drugo pereče vprašanje je šolstvo, ki postaja zaradi velike površine na eno učenca vse bolj problematično. Šola v Kranjski gori je bila zgrajena npr. pred leti za 80 učencev, danes pa je v njej preko 300 učencev. Denarja iz občinskega proračuna za novogradnjo in adaptacijo ni, zato smo se političnimi organizacijami dogovarjali o uvedbi krajevnega samoprispevka. V glavnem menijo, da je to najprej dosledno črtati iz občinskega proračuna, kar ni res potrebno, krajci ni prispevek — če ga že bomo uvedli — pa mora biti strogo namenski.

Loške turistične razglednice

● Na območju občine Škofja Loka deluje osem turističnih društev, ki skrbijo za turistični razvoj svojih območij. Društva so med seboj tesno povezana, saj se pogosto srečujejo na stalnih plenarnih konferencah. Zadnja konferenca je bila v Retečah, naslednja pa bo v Sorici.

● TD Reteče ima v svojih vrstah 88 članov. V preteklem letu so organizirali avtobusni izlet v Pletanje. Kot vsako leto so organizirali od 14. do 18. julija tradicionalni turistični teden, uredili so avtobusno postajo. V pretekli sezoni so imeli 58 nočitev (Dom v Vigredi je bil zaprt).

● TD v Železnikih je kot svojo glavno prireditev organiziralo »Čipkarski dan«, ki je bil finančno uspešen, uredili so prostor v začetku mesta »Na Griv«, na trgu so uredili zelenico, nad Železniki nameravajo postaviti uto, kjer bodo imeli ob nedeljah odprti bife.

● TD Sorica ima 37 članov. Predvsem zaradi boljše evidence so v preteklem letu dosegli precejšnje povečanje prenočnin (5877). Največ prenočnin je v domu Litostroja. Ponosni so na precej visoko dobo bivanja posameznih gostov. Pri domačih znaša povpreček 4,41, pri tujih gostih pa 9,71 dni.

● TD v Trebju ima precejšnje težave z odborom, odkar je umrl njegov dolgoletni predsednik Anton Kolkaj. Zadnja poplava je kraj precej prizadela in so za obnovo potrebne precejšnje investicije. Računajo, da bodo v kratkem sklicali občni zbor društva.

● TD v Gorenji vasi pravi, da je njihova vas najbolj razsvetljena na Gorenjskem. Uredili so novo javno razsvetljavo, s prostovoljnimi delom zaspajo jez pri kopalšču, ki ga je poškodovala voda. Prirejajo stalna predavanja. Imajo lepe barvne razglednice. V preteklem letu so nabavili dve novi in obnovili štiri stare klopi. Posebna komisija je ocenjevala

najlepše urejena okna v vasi.

● TD Poljane ima v svojem turističnem biroju 9 različnih vrst razglednic. Vsakemu gostu pokažejo sliko hiš, v katerih so na razpolago turistične sobe. S pomočjo Transturista so organizirali izlete v Celovec in Trst. V načrtu imajo izlet v Benetke. Dohodki in izdatki društva v preteklem letu znašajo 1.243.985 din. Razpolagajo s 150 turističnimi posteljami.

● TD Škofja Loka sodeluje pri organizaciji tradicionalnih avto-moto dirk in poletnih iger. Upravljajo kopalnice na Sori. Društvo je dalo garancijo za nove turistične sobe, čeprav so imeli

v preteklem letu precej nezasedenih.

● TD Selca ima 80 članov. Čeprav imajo nekaj privatnih turističnih sob, so morali v pretekli sezoni odpovedati vsem gostom iz Srbije, ker nimajo urejene gostilne in se gostje ne morejo hraniti.

● Poleg osmih društev deluje v Škofji Loki še Turistični biro. Z njegovim delom predstavniki društev na zadnji turistični konferenci niso bili zadovoljni. Biro ima začasno zaposlenega enega honorarnega delavca, ki pa ne more zadovoljivo opravljati vsega, kar društvo od biroja pričakuje.

P. Colnar

Z OBISKA PRI REJCU KONJ MIRKU ŠINKOVCU IZ ČABRAČ

Jelšan in njegova čreda

Pisali smo že o čabraškem kmetu Mirku Šinkovcu in njegovi zamisli, da bi gojil plemenite konje na Tavčarjevi domačiji na Visokem. Zanimalo nas je kakšni so ti konji, ki so kar precej razburkali javnost, koliko so vredni. Obiskali smo Šinkovca ter njegovega žrebca Jelšana s čredo in smo bili presenečeni...

Čabrače so vas sredi hribov v Poljanski dolini. Šinkovčeva domačija stoji v zojeni soteski in res nismo pričakovali, da bomo videli kaj posebnega. Vsaj na prvi pogled je tako kazalo. Vse je bilo mirno, nikjer sledu o kakšnem konju, saj tudi ni primernega prostora za konje. Proti nam je stopil nasmejani Šinkovec v svoji kmečki obleki. Vedel je, kaj nas je pripeljalo k njemu.

Ce teče beseda o konjih, je sploh ni pripravljen prekiniti. Takoj nas je odpeljal v hlev, kjer nas je sprejelo divje rezgetanje žrebca Jelšana in nemirno prestopa-

nje kobile. Jelšanova čreda je, kot tudi on sam, čistokrvna. Vsak ima svoj rodovnik, iz katerega je razvidno, koliko je vreden. O vrednosti konj se drugače Šinkovec noče pogovarjati. To je štrast in se ne da oceniti ne s starimi ne z novimi dinarji.

Ko smo le vztrajali pri Jelšanovi ceni, je končno Šinkovec dejal: »Imam ga najrajši. Ne zamenjam ga za noben avtomobil.« Ko smo mu rekli, da dvomimo, če je res toliko vreden, se je le zasmejal. Rekel je, da zanj je, in s tem zaključil pogovor o dinarjih.

● Jelšan ima znamenite

prednike. Temno rjava je podedoval po materi, niški kobili Jelši, hitrost (1:29 na 1 km) verjetno po svojem italijanskem očcu Assu di Briscoli, ki je zmagel hitrost 1:23.6. Jelšan je star 6 let in je lansko leto Ljubljani dvakrat zmagal, bil enkrat tretji (to je bil dvovpregi in Šinkovec pravi, da ni zmagal drugega konja). Po strokovnjakov, bo dosegel največjo hitrost med 8. in 10. letom. Morda ima še iskričavo celo po zmagah tem pradedu Petru the Breve ru s časom 1:16?

● Rjava kobila Rosita najstarejša, rojena 7. aprila 1953. Mati je turniška kobila Rožica (1:26.9), oče pa madžarski žrebec Fiszko (1:28.4). Čeprav segajo njeni predniki na Madžarsko je Rosita da izhaja iz ameriških divjih konj (Rosemary China, S. Goy — 1:16, Guardian Trot — 1:16). Lansko leto je bila malo Rosito, konca seca pa pričakuje Rosita's strico.

vse
turistične
usluge
Kompanija
KRANJ

Zakon stihije po kolektivih

Kakor po vseh naših krajih je tudi v Domžalah opaziti velik zastoj v izdelavi statuto delovnih organizacij. Po veljavnih predpisih bi morale vse delovne organizacije izdelati in predložiti svoji občinski skupščini do novega leta lani svoje statute, prilagojene novim zahtevam zakona o podjetjih in zavodih. Toda danes, po skoraj treh mesecih zakasnitve, je še vedno 20 delovnih organizacij, ki se tega dela niso niti lotile, v 12 primerih se ne zmenijo niti toliko, da bi povedali, kdaj bodo to napravili.

Pri tem ne gre toliko za piskolovsko, administrativno gledanje na postavljene termine in zakasnitve, marveč za to, da se v takih delovnih organizacijah še vedno uveljavlja zakon stihije, da pomanjkanje pisanega dokumenta, ustave za kolektiv, omogoča vse več nepravilnosti, nezakonitosti in celo samovolje posameznikov, ki so tudi prisiljeni stvari reševati od primera do primera.

Kljub temu, da bi bile možne razne sankcije v teh kolektivih, vključujoč celo prisilno upravo, so se na občini zmenili, da bodo preko članov skupščine in drugih organov skušali tem kolektivom samo pomagati, da bi čimprej izdelali statute. To še zlasti, ker v mnogih primerih

se v resnici kaže, da ni ustreznega kadra, ki bi to uresničil. Hkrati pa je tudi res, da je 37 delovnih organizacij že predložilo svoje statute in da so ti dokumenti, kot je ocenila komisija, dokaj popolnejši, boljši, razumljivejši in naprednejši kot je to bilo pred dvema letoma. — K. M.

Obrtno kovaštvo Hobovše pri Sovodnju v Poljanski dolini ima ta naslov od 15. 7. lani dalje, ko so z ukinitvijo podjetja Kombinat nastala tri samostojna podjetja. Na sliki je njihova delavnica, če sploh zasluži to ime, saj ima 25 kv. metrov površine razen iz desk zbitih vrat eno samo zamazano okno. Zato luč sveti od jutra do večera. 13-članski kolektiv mora delati v dveh izmenah, ker imajo premalo prostora za skupno delo. Pleskarske lopatice, zidarske žlice in vrstne motike prodajajo v sklopu poslovnega združenja Fužinar. Kljub volji in idealizmu, saj v nemogočih prostorih delajo za povprečno 30.000 S din mesečno, ni dosti možnosti za nadaljnji razvoj. Letos in naslednje leto morajo odplačati še 1,5 milijona S din Termopolu za prevzeta osnovna sredstva, več sredstev pa tako ne ustvarijo. — V. P.

NA JESENICAH DVOJE PREKINITEV DELA ZARADI Neurejenega sistema nagrajevanja

V zadnjem času so na Jesenicah delavci kar v dveh podjetjih prekinili delo in zahtevali od vodstev pojasnilo, zakaj taki osebni dohodki za februar: 11. marca v predelovalnici Mesarskega podjetja, 16. marca pa vzdrževalci novih obratov Železarn na Beli. Vzrok je v obeh primerih isti: neurejen sistem nagrajevanja, s katerim so povrh delavci še preslabo seznanjeni.

V enoti predelovalnica Mesarskega podjetja Jesenice so

delavci vzeli dan dopusta in zahtevali sestanek, kjer naj se razčistijo vzroki za razmeroma nizke osebne dohodke v februarju. Našli so vzrok: plačani so po učinku, po teži predelanih izdelkov, vendar po skupni teži, ne glede na to, kaj so delali. Različni artikli pa zahtevajo različen čas za predelavo in različno delo; zgodilo se je na primer, da so delali le klobase, ki zahtevajo precej dela in časa, znatno več kot le sušenje npr. svinjskega mesa, kjer je dela precej manj, osebne dohodke pa so dobivali od skupne teže vseh predelanih izdelkov. V februarju je svinjskega mesa zelo primanjkovalo, skoraj ga ni bilo, zato je bila skupna teža izdelkov za približno 5 ton manjša, osebni dohodki pa povprečno za okrog 10.000 din manjši kot normalno. Na sestanku so se dogovorili, da bodo odslej ločili izdelke, jih diferencirali po potrebnem delu in po teži, razen tega pa bodo nekoliko popravili tudi osnovne postavke.

Za neurejen sistem nagrajevanja vzdrževalcev gre tudi v novih obratih valjarne na Beli. Predsednik tovarniškega odbora sindikalne podružnice Železarn ing. Jaka Šranc

nam je o tem takole pripovedoval:

»Vzdrževalci na Beli, ki so prišli iz različnih obratov železarn, so imeli v začetku osebni dohodek formiran iz osnovne postavke in povprečja gibljivega dela iz prejšnjega obrata. Ker pa se je zgodilo, da sta dva opravljala enako delo, dobila pa sta različno plačo, ker je bilo povprečje gibljivega dela pač različno v različnih obratih, smo z oktobrom lani uveljavili nov način, po katerem je osebni dohodek sestavljen iz urne postavke obrata in povprečja gibljivega dela Železarn. V skupnem letnem iznosu je majhna razlika v gibljivem delu med celotno Železarno in vzdrževalnimi obrati, so pa razlike v letnih časih: poleti je povprečje gibljivega dela vzdrževalnih obratov nižje od povprečja Železarn, pozimi pa večje. In ker so vzdrževalci v novi valjarni na Beli rekrutirani iz drugih vzdrževalnih obratov, gibljivi del njihovega osebnega dohodka pa je bil povprečje železarn, so torej zdaj, ko je zima in ker je februar še krajši mesec, dobili nekoliko manj kot vzdrževalci v drugih vzdrževalnih obratih, zato so zahtevali pojasnilo, zakaj tako. Ko so jim na sestanku pojasnili sistem nagrajevanja, so sklenili, da še ostanejo na povprečju Železarn, le urne postavke bodo nekoliko spremenili, nekoliko povečali.« —at

ZIVI OGENJ

Šinkovec je vodil Jelšana na povodcu, ker ga ni upal spustiti. Kljub temu se je Jelšan nekajkrat povzpel na zadnji nogi, sunkovtio stresel z glavo in močno zahrzal. Ostal pa je ves čas pokoren gospodarjevi roki.

Ko je Šinkovec pripeljal iz hleva črno kobilo Mojko in jo je spustil, je zdivjala kot ogenj. Izginila nam je izpred oči in se kot črna črta na klic pojavila pred nami. Šestletna kobila še ni imela mladih. Tudi ona izhaja iz Turnišča (mati Meta). Mojka sicer še ni dirkala, vendar je njena sestra Meta dosegla odlične čase 1:21. Znan je njen prednik, ameriški žrebec Mr. Mc. Erwyn, ki je dosegel čas 1:14.1. Njen oče italijanski žrebec Doberdo (1:21) je tudi oče po rodovniku morda najzanimivejši kobili Astorii.

800.000 DOLARJEV ZA KONJA

Asotrija je rojena 3. januarja 1959, oče Doberdo, mati turniška kobila Astra. Njeno sorodstvo je prav veličastno. Sestra Astrida je bila prodana v Italijo za 3.000 dolarjev, brat Astor pa je prisluzil sedanjemu italijanskemu lastniku na tek-

mah že 62. milijonov lir. Imela je že dva žrebička (Astorin rojen 29. marca 1964 in Astronom rojen 8. aprila 1965), ki živita v Čabračah.

Pa se povrnimo k njihovega rodu. Čeprav Astoria ni tekla, ker je bila takoj oplenjena, ima v rodu precej odličnih tekačev. Brez dvoma je najslavnejši francoski prvak Jamin. Samo njegova skočina je znašala 38.000 šillingov, prodan je bil za 800. tisoč dolarjev (1 milijarda S din), pri čemer je znašala samo carina 80.000 dolarjev (podatki so prverjeni).

Astoria ima dva žrebička Astorina (1964) in Astronoma (1965). V Astronomovem sodorstvu je Spencer Scott, ki je s časom 1:12.8 med najhitrejšimi konji na svetu.

Tudi mladi kobili Fiđi (1965) in Leana (1963) izvirata iz divjih ameriških konj. Brez rodovnika je le Gordina, ker ga je prejšnji lastnik izgubil in smo morali Šinkovcu verjeti, na besedo, da ga lahko vsak čas dobi novega.

Za konec naj omenimo še dve čistokrvni lipicanci kobili Ilo in Kadino. Kadino je verjetno že oplojena, Ila pa nam je pokazala svojega teden starega žrebička.

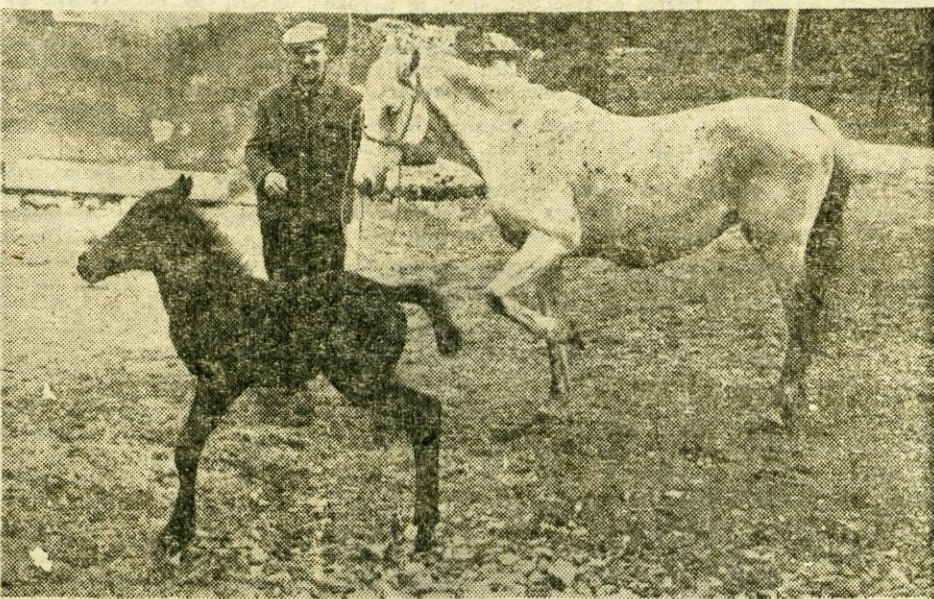
TAVČARJEVA DOMAČIJA — FORMALNOST

- Vprašali smo predsednika skupščine občine Škofja Loka, kako je s Šinkovčevimi načrti glede Tavčarjeve domačije na

- Visokem. Povedal nam je, da se skupščina s tem strinja. Mnenja so, da je to najboljša rešitev in je prepričan, da bomo poleg ti lahko videli že Šinkovca kako ureja drugo do-

- mačijo (7 ha) za svoje ljubljence. Vsaj predsednik pravi, da izgleda, da je uresničitev, kar se tiče skupščine, le še formalnost.

P. Colnar

Šinkovec je pripeljal iz hleva Lipicansko-kobilo z enotedenskim žrebičkom. Svetloba je žrebička najprej zasleplila, da je obstal kot vkopan, potem pa se je postavil na prednji nogi ter udaril v zrak z zadnjima — kot da bi hotel dokazati svojo plemenito kri — Foto Perdan

ANDREJ VALIČ O RAZSTAVI »STAROSLOVANSKI KRANJ«

Koncept bodoče arheološke zbirke

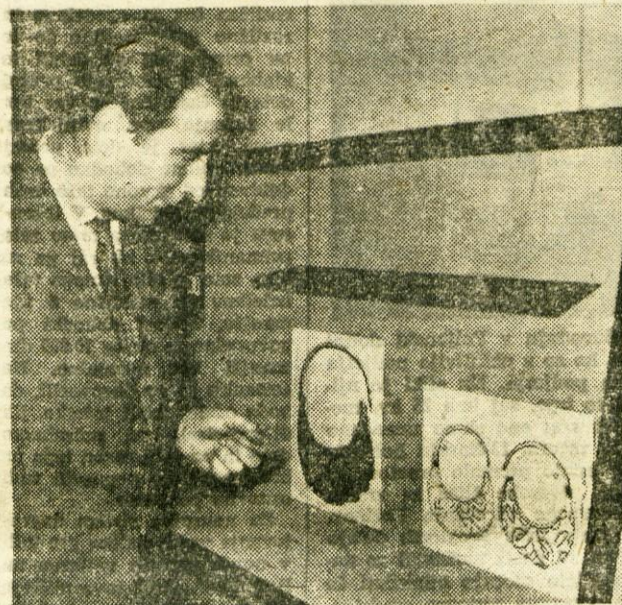
Ob razstavi »Staroslovanski Kranj«, ki jo je Gorenjski muzej pripravil v galerijskih prostorih Mestne hiše v Kranju in ki prikazuje izbor kulturnega gradiva iz staroslovanskega grobišča okrog farne cerkve, izkopenega v letih 1953, 1964 in 1965, nam je kustos za arheologijo Gorenjskega muzeja Andrej Valič odgovoril na nekaj vprašanj.

— Kakšen pomen ima razstava, ki je — po našem mnenju — zares dobro pripravljena?

»Na razstavi je sicer le izbor gradiva, izkopenega na južnem in zahodnem delu staroslovanskega grobišča okrog farne cerkve, vendar je razstava obenem tudi zaključeno delo v likovnem in razstavnem pomenu. Drobno arheološko gradivo, ki je za razstave zelo problematično in nevhvalno, smo skušali prikazati ljudem v skladu z modernimi načini razstavljanja, zato smo dali velik poudarek preglednosti in estetskemu učinku. Mislim, da nam je to v veliki meri uspelo s kombinacijami najdenih predmetov in njihovih povečanih fotografij, dalje fotografij skeletov med odkopom in grafičnimi risbami akademskega slikarja Milana Batiste. Te grafike poživijo razstavo z likovnega stališča, njihov učinek na gledalca je precejšen, razen tega pa imajo dokumentarno vrednost, saj jih je avtor delal pri samem izkopavanju. Potrebno je še omeniti, da so likovni del razstave uredili Marjan in

Boris Sajovic ter Cene Avguštin.

— Vam bo ta razstava in izkušnje, ki ste jih z njo pridobili, kaj koristila pri urejanju bodoče stalne arheološke zbirke muzeja?

Kustos za arheologijo Gorenjskega muzeja Andrej Valič na razstavi »Staroslovanski Kranj« — Foto Perdan

»Vsekakor, saj smo prav to tudi skozi imeli pred očmi. Razstavo smo pripravili kot koncept stalne arheološke zbirke, ki jo bomo uredili, ko bodo prostori v Mestni hiši adaptirani.

— Kakšni pa so vaši načrti za nadaljnje izkopavanje grobišča?

»Najprej bo na vsak način potrebno izkopati staroslovansko grobišče severovzhodno od cerkve, med novo

tržnico in Poštno ulico, vendar še ne vemo, kdaj bo to mogoče zaradi denarja. Jedro problema, jedro grobišča pa je pod cerkvenim tlakom, kjer pričakujemo starejše gradbene prvne sakralnega prostora in seveda tudi grobove. Ko bi enkrat odkrili vse to, bi nedvomno precej več vedeli o problemu vraščanja krščanstva v dotedanji poganski življenjski prostor. Z raziskavo celotnega grobišča bi se zelo povečalo tudi število grobov in z njimi število najdb, kranjsko staroslovansko grobišče bi postalo eno izmed največjih tovrstnih grobišč pri nas, vse to pa bi nam omogočilo boljši pregled nacionalne kulture na prehodu v drugo tisočletje.

A. Trifer

MANJ OTROK

Direktor Osnovne šole Lucijan Seljak iz Stražišča Dušan Bavdek nam je posredoval zanimive podatke o letošnjem vpisu otrok v to šolo. 13. marca letos so vpisali 106 otrok, od katerih je dečkov 49, deklic pa 57. Večina otrok (71,7%) bi radi šolo obiskovali dopoldne, manj (28,3%) pa popoldne. Od zaposlenih mater je 84% otrok, matere ostalih vpisanih učencev pa gospodinjstvo doma. Edincev je 30 vpisanih otrok (28,3%), iz družin z dvema otrokoma jih je 51 (48,2%), iz družin s 4 otroki 8 in iz družin s 5 ali več otroki le trije.

Te na videz suhoparne številke nam marsikaj povedo: z vse večjo zaposlitvijo žena — mater se vsaj del družinskega življenja prenaša iz doma v menze; število otrok pada: kar 76,4% družin ima le enega ali dva otroke.

STRAŽIŠKI PEVCI V ŽELEZNI KAPLI

V okviru programa kulturnih stikov med občinama Železna Kapla in Kranj je v nedeljo (20. marca) pevski zbor DPD Svoboda iz Stražišča gostoval v Železni Kapli

na Koroškem. To je bilo že drugo gostovanje stražiških pevcev v teh krajih; prvič so peli v Loga vasi. Kranjska občina ima že dlje z Železno Kaplo kulturne stike, »stražiška Svoboda« pa je po svoji liniji pripravila izmenjavo gostovanj s Slovenskim prosvetnim društvom »Zarja« v Železni Kapli. Prav na povabilo tega društva so stražiški pevci v nedeljo gostovali v Železni Kapli, pevec prosvetnega društva »Zarja« pa jim bodo še letos vrnil obisk.

Goste je v Železni Kapli pozdravil predsednik društva »Zarja« Peter Kuhar. Koncertu, ki je bil za Stražišane ob malce nenavadni uri, ob dvanajstih, so prisostvovali tudi župan občine in deželni poslanec Josef Lubas, sekretar občine Pavel Kurnik, centralni zborovodja Slovenske prosvetne zveze v Celovcu Valentin Hartman in tajnik zveze Andrej Kokot. Zbor, ki šteje 30 članov, je vodil dirigent Edo Osabnik, Dvorana, kjer so peli, je bila nabito polna, več kot 300 ljudi je navdušeno spremljalo koncert, pesem pevovodje Ede Osabnika so morali celo ponavljati. Navdušenje je doseglo vrhunec, ko so na koncu, že izven programa, zapeli še koroško narodno »Mojceja«. Gostitelji so stražiške pevce po koncertu pogostili, v prijetnem pogovoru pa so navezali še tesnejše stike in potrdili dogovor, da bodo od slej stalno sodelovali.

-a

KUD »FRANCE PREŠEREN« BREZNICA JE UPRIZORILO IGRO

France Klinar: PLAVŽ

Avtor »Plavža«, pokojni France Klinar, je jeseniškim železarjem in občanom zapustil delo trajne vrednosti. Režiser Vister, ki je sam dolgoletni delavec Železarne, je z roko izkušenega mojstra režije zadnjo soboto vodil amaterski gledališki ansambel breznškega KUD »France Prešeren« tako uspešno, da smo se vsi v dvorani in na odru preselili za sto let nazaj in zaživeli življenje prvih jeseniških plavžarjev.

Neuklonljivega kmeta Celinarja igra učitelj Marjan Jemec. Njegov razločni globoki glas tako odmeva po dvorani (»Huda ura bo!«), da nas njegova tragedija

pretrese do srca. Njegovega sina Tomaža, ki svoji laški ljubici Angelini (Marija Azman) govori: »Ljubezen le kupčija vam je sveta... Kaj naj povem? Da sem poljub-

ljal vašo sled, poljubljal na trati od vaših nožic pohojen cvet?«, je interpretiral povsem poetski Marjan Lakota. Druga Celinarjevega sina je igral Janez Šebad, Ančko pa Marija Rakar. Branko Papler nam je v Markecu predstavil lik delavca in kmeta, ki za male denarce proda svojo dušo ter zapeljuje mlade in neizkušene plavžarje. V vlogah mlade laške buržoazije so nastopili Tonček Mežnarc kot Loccateli, Marija Azman v vlogi Angeline in J. Keržan kot lisjak Celini. Celinarjevo hčerko Mino je tolmačila Ivanka Keržan, ki je izrazni višek dosegla potem, ko se ji pomrači um. Cena (Jože Legat) in Urška (Francka Dolžan) sta edina v tej drami, ki nam v spletu žalostnih dogodkov izvabita smeh.

Po premieri je režiser Vister povedal: S predstavo sem zelo zadovoljen. Ansambel je dal vse od sebe. Skupno je v Plavžu nastopilo 45 oseb, delavcev in kmetov, mladih in starih, ki so tri mesece vadili skoro vsak

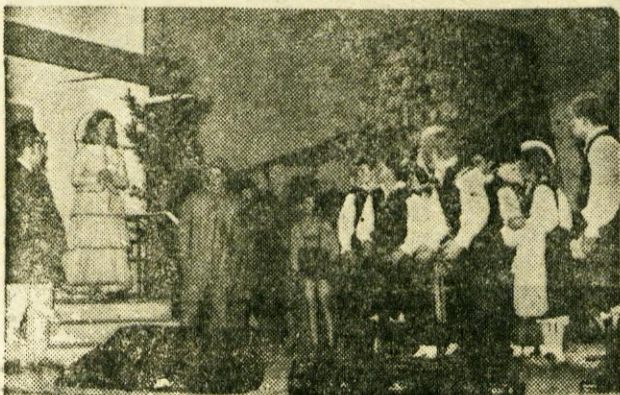
večer. Želim, da bi na tej dostojni višini obdržali umetniško raven naše dramske sekcije.

Dvorana je bila doslej trikrat popolnoma zasedena. Na Breznici bodo igrali še dvakrat, potem pa predvidevajo, da bodo nastopili še na Jesenicah. Radi bi se predstavili s Plavžem tudi ljudem v Zürichu, kjer so lani že nastopili z igro Divji lovec.

Jože Vidic

Komemoracija na Dobravi

V četrtek, (24. marca) ob 9. uri dopoldne bo na Dobravi pri Kroplu komemorativna proslava v počastitev spomina narodnega heroja Staneta Žagarja. Razen ostalih skupin bo na proslavi sodeloval tudi učiteljski pevski zbor »Stane Žagar« iz Kranja.

»Plavž« Franceta Klinarja na odru KUD »France Prešeren« v Zirovnici

„Sodnik tud' nočem biti - to je mene sram...“

Bil sem na praksi za sodnika. Ne za sodnika, ki zna na pamet vse paragrafe, ki pošilja v zapor, marveč za razsojevalca po nepisanih zakonih logike, vzgoje in dobrih želja.

Tu naj bi razsojeval med slabostmi in plemenitostmi, med poštenostjo in lakomnostjo, med poteptvom in marljivostjo. Namesto denarnih kazni in zaporov pa so mi kot »zdravilno« sredstvo dovoljene v glavnem lepe besede, priporočila in v najhujših primerih ustrezni zavod. Moj sodniški stol namreč ni nič višji od drugih in namesto obtožencev imam pred seboj sanjave mladince, nadobudne pionirje, ki se svojih dejanj še ne zavedajo in zanje niti ne odgovarjajo.

STANOVANJE?

Kot moja prva »stranka« je bil fantek devetih let, bistrih oči in smelega nastopa. Njegova mama, ki mi je pokazala vabilo na razgovor in in sinko sta se usedla in v pripravljenem gradivu za »razpravo« sem namesto obtožnice tožilca našel vrsto pisem, prošenj, pritožb in obtožb. Podčrtal sem si nekaj glavnih: zamuja šolo, je sodeloval z drugimi, ki so iz delavnice odnesli orodje, še ob devetih zvečer je bil na cesti, neznan kje je dobil pravo pištolo, dva večera zaporedoma je celo spal nekje zunaj...

Ko sem povedal glavne stvari, je mati vzela robec iz torbice in povedala okoliščine. Ker z možem nista imela v Kranju stanovanja, sta dala sina k stari materi na Notranjsko, ko mu je bilo dve leti. Po petih letih so si uredili dom in vzeli sina nazaj, da bi začel šolanje v Kranju. Toda fantek je stalno govoril o stari materi, o prijateljih v tisti vasi in saj ni hotel držati doma. Tako se je začelo in od tega je že dve leti.

Moj zaključek: Otroku so odvzeli dom pri stari materi, v katerega se je vživel. Oče in mati sta za njega tuja, okolica nova, bogatejša pustolovščina. In to zaradi stanovanja?

SINE, PIJ!

Na vrsti je bil fant trinajstih let, spremljala ga je socialna delavka. Iz zvezane mape spisov sem izvedel: Krade denar, že večkrat so ga iskali po Ljubljani in drugod, se ne drži doma, pred kratkim je vzel denar tudi razredničarki v šoli, tam so ga zdaj izključili iz šole in podobno.

Spremljevalka pa je povedala okoliščine: Njegov oče je znan alkoholik. Zato se je mati ločila že pred leti. Tega fanta so priznali očetu, ki ima otroka tudi rad. Toda otrok nima ne reda ne vzgo-

je. Ko se oče vrne zvečer ali ponoči, ponuja celo sinu piščeto in pravi: »Pij, sine, da boš vesel!« Tako je že leta.

DEKLE PRI ŠESTNAJSTIH

Vstopilo je mlado dekle, mi z veliko mero samozavesti postavilo na mizo vabilo in se brez besede usedlo na stol, dala koleno čez koleno in čisto hladno dejalo: »No! Bi prav rada vedela kaj hočete od mene.«

Iz gradiva: Ze lani je začela zanemarjati srednjo šolo, po gostiščih so jo često videli v sumljivi moški družbi do pozne ure, domov se je vračala včasih šele zjutraj... Dvakrat so ji našli zaposlitev. Ni se je držala. Poslali so jo v zavod. Tam se je sešla s starejšimi ženskami tega kova in pridobila še nove »izkušnjosti«. Starši upajo na lepo besedo in prosijo, naj bi jo ne pošiljali več po zavodih.

VSEGA DOSTI!

Na vrsti je bil visok in slok dijak z dolgimi skrbno poče-

sanimi lasmi, kavbojkami in oguljenim usnjenim suknjem. Opis: let 15, zapustil industrijsko šolo, za vajenca noče, se potepa po mestu, možje plave uniforme so ga že trikrat prijeli pri nedovoljenih poslih, niti doma ni nič varnega pred njim.

In okoliščine. Edinec dobro stoječih staršev, ki sta oba zaposlena. Ze ko je bilo fantu 6 let, so ga zapirali doma, ker je to ceneje kot vrtec ter trdili, da ima vsega dosti. Toda otroka niso več mikale umetniške slike, mehke preproge in niti televizija. Skozi okno po strelododni žici je začel uhajati iz stanovanja na dvorišče, na cesto in tako se je začelo. Danes ga ne zanjima niti očetov avto in počitniška vila v Primorju. Oče mu je kupil sprva moped in zdaj obljublja motor. Toda sin se je odtujil staršem in domu od prejšnjih let, ko so ga zaklepali, hodili v službo dopoldne in popoldne, da bi bilo doma »vsega dosti«, in

se je že izgubil v vrtincu samostojnosti z zelo problematičnimi okoliščinami.

BELEZNICA

Take in podobne so bile »stranke«. Po vsakem pogovoru sem si zabeležil predlog in sicer — poklicati starše, obiskati družino, ugotoviti položaj, poizvedeti za okoliščine pri krajevni skupnosti, povabiti socialnega delavca, sodelovati z mladinsko organizacijo, z razredno skupnostjo, z organizacijo za pomoč družini. In tako dalje.

Za nekatere sem predvideval najstrožji ukrep — zavod. Toda kam? Kaj je pokazala taka »vzgoja« šestnajstletnici? In od kje denar? Samo kranjska občina je lani dala skoraj 50 milijonov starih dinarjev za vzdrževanje takih mladoletnikov po zavodih. Celo do 2 milijona za enega! Zdaj pravijo, ni denarja! Odprli so svoj dom za pomoč takim otrokom v Kranju. Tu je ceneje. Toda polno je že.

LOVITE TATU!

Pa sem se zamislil. Ali niso starši prvi, ki lahko pomagajo, in njihova dolžnost je to. Šel sem do prvih, drugih... Kakšna zameral »Družba! Družba, današnja družba je krivca!« so se hudovali in me prepričali.

Hitel sem po cesti in iskal »tatu« — krivca, to nesrečno družbo. Letal sem po točilnicah, pisarnah, šolah, podjetjih, po parkih... Toda povsod so bili samo ljudje — čisto navadni razpoloženi in nasmejani ljudje: veseli otroci in šolarji z okroglo nabiti torbicami, upokojenci, mladi in stari uslužbenci, delavci, očetje in matere... Pač ljudje kot vedno in povsod. In kje je ta družba!

Vrnil sem se v obljubljeno službo, oddal beleznico ter se odločno odrekel iskanju in razsojevanju te vrste. »Sodnik tud' nočem biti...«

K. Makuc

Sonce, žoga, prostost! Kako je to privlačno in hkrati tudi potrebno za mladega človeka. Toda cesta in dvorišče je dostikrat za otroka tudi prvi začetek »stranpotov«, če ni ustrezne organizacije, oziroma nadzorstva staršev. Pozor torej: cesta je dvakrat nevarna!

Ljudje in dogodki

Vojaška oporišča

Dve prodorni novici sta v zadnjih tednih prišle iz Francije, ki sta naleteli na splošno zanimanje moškega spola po vsem svetu. Najprej se je z novo moško modo uveljavil Pierre Cardin, ki je v svetu dobila oceno »la mode sans frontieres«, potem pa general de Gaulle s svojo zahtevo o nadzorstvu nad tujimi oporišči na francoskem ozemlju, kar je povzročilo veliko negotovanja na zahodu. Razburjeni živci zahodnih državnikov pa se polagoma umirjajo saj so začeli nekateri možje v ameriški

politični nadgradnji trditi, da je atlantska vojaška zveza nemara res zastarela, kot trdi de Gaulle. To so za sedaj še bolj osamljeni glasovi, ki niso kdo ve kako številni, vendar so jih posnemali tudi v stališčih vlad, ki ne vsebujejo takšnega hrupa, kot smo pričakovali.

Francoski predsednik je s svojo zahtevo uresničeval dva cilja. Vrniti je hotel Franciji popolno suverenost in hkrati s tem opozoriti, da je vojaška zveza, sklenjena leta 1949 že močno zastarela, ko so se odnosi

v zahodni Evropi vendar v tem času bistveno spremenili. Američani imajo po posebni pogodbi na francoskem ozemlju okoli 54 vojaških oporišč. Od tega števil jih je 26 večjih. Oporišča zajemajo široki pas med Atlantskim oceanom in vzhodno Francijo. Raztezajo se med mestom Laon na severu in mestom Phalsbourg na jugu. Med njimi je največ protiletalskih oporišč, letališč in oskrbovalnih centrov. Razen tega imajo 10 lovskih letališč, kjer je zaposleno samo ameriško osebje. Iz teh svojih oporišč bi Američani lahko oskrbovali svoje čete v Zahodni Nemčiji približno mesec dni. Razen naštetih oporišč zahteva franco-

ska vlada tudi novo pravno ureditev za sedež Atlantske zveze v Rocquencourtu pri Parizu, kjer je vrhovno poveljstvo NATO z ameriškim generalom Lemnitzerjem na čelu.

Francoska zahteva, ki je med atlantskimi državami povzročila precej vroče krvi, pa je upravičena. De Gaulle zahteva za Francijo enake pravice ko jih imajo Britanci. Znano je, da imajo Američani svoja oporišča tudi v Veliki Britaniji. Takšna oporišča nadzirajo britanski poveljniki. Vsako ameriško letalo, ki se spusti stt na britansko ozemlje, mora imeti dovoljenje poveljnika oporišča. Vsa letala pa morajo biti tudi naprej napovedana.

Jožef

SOBOTA, 19. MAJ
 črkami, ne z ro-
 praznik, posebn-
 tovarnah delali,
 zaradi godu, vsi
 nekdanji »cerkve-
 Taka je navada.
 Jožef njihov cer-
 že tradicionalni
 nica bi moral
 stva v hokeju
 časno prazne. V
 in okoli nje, na
 parkirni prosti

To je bil spor-
 jem, kjer so si
 pili od Ribničar-
 delo na polju-
 ne vile, cajne,
 suho robo; celo
 peljali Ribničar-
 bilo na pretek
 šel kaj zase. Mo-
 Mojstrani je po-
 in roče za sek-
 drugo podobno
 nekje iz Srbije
 boljše cigarete
 v cirkusnem
 klamo za nek-
 rezanje šip, ki

PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA

TRŽAČANI: dinar potrebujemo

Dinar v tržaških menjalnicah skoraj po uradnem tečaju

Slednjič je prišlo do tega, da je izumrlo tihotapstvo med Ju-
 goslavijo in Trstom. Vesti, ki v zadnjem času prihajajo iz
 Trsta, potrjujejo, da se vse bolj utrjuje proces krepitve dinar-
 ske moči in njegove konvertibilnosti na tem področju.

Mali obmejni promet, ki ga je odprava vizumov še bolj poži-
 vila, se je v zadnjem času podvojil. Jugoslovansko blago, ki ga
 je dovolj in ki je za italijanske kupce znatno cenejše, vse
 bolj prodira čez mejo. To potrjujejo tudi številni primeri.

● Od Kopra do Trsta je
 skupaj osem bencinskih čr-
 palk. V Trstu jih je 125 še
 lepših in modernjših. Osem
 koprskih črpalk pa je lani
 prodalo dve tretjini bencina
 več kot vseh 125 tržaških čr-
 palk. Razlog: bencin je v Ju-
 goslaviji cenejši.

● Kakor nekoč v Trstu
 tako lahko sedaj v naših tr-
 govskih hišah — celo v Ljub-
 ljani — vidimo Tržačane in
 meščane drugih italijanskih
 mest, ki kupujejo za dinarje
 najrazličnejše blago, od zob-
 ne kreme in loščila za čevlje
 pa do blaga, šunke, sira...

● Mali obmejni promet
 med Jugoslavijo in Italijo se
 je tako povečal, da dajejo tri
 sicer male obmejne občine
 — Koper, Piran in Izola —
 50 odstotkov vseh deviz, ki
 jih dobi naša republika od
 turizma.

Takšen položaj je v Trstu
 povzročil niz sprememb, ki
 so naposled pripeljale do ne-
 katerih specifičnih političnih
 vprašanj. Prvič se je namreč
 zgodilo, da lahko dinar v tr-
 žaških menjalnicah kupujete
 in prodajate skoraj po urad-
 nem tečaju. V vsaki tržaški
 trgovini lahko kupujete za di-
 narje. Veliko število trgovin
 v tem mestu, ki so nastale

in poslovale samo s tihotap-
 ljenjem z Jugoslavijo, sedaj
 propadla!

200-letnica dunajskega Pratra

Stroški za slavnostno krasitev bodo znašali
 šest milijonov dinarjev

Znani dunajski zabavišni
 park Prater je sestavni del
 Dunaja in brez njega si av-
 strijske prestolnice sploh ne
 bi mogli zamisliti. Njegovo
 ogromno kolo je poleg Štefa-
 nove katedrale značilna zna-
 menitost tega mesta. Letos
 mineva 200 let, odkar so na
 jaso ob Donavi postavili pr-
 ve zabavišne objekte. Og-
 romno kolo sicer ni staro
 dvesto let, toda sedemdeset
 let, odkar stoji, je tudi že
 dokaj častitljiva starost.

Te dni se je na Dunaju
 zbrala skupina mož, ki so
 sklenili, da bodo organizirali
 proslavo dvestoletnice tega
 znamenitega zabavišnega ob-
 jekta. V pripravljalnem od-
 boru so znane dunajske osebn-
 osti, med drugim tudi tele-
 vizijski komentator dr. Zilk.
 Predvideni stroški za slavno-

To je Italijanom povzročilo
 veliko težav, zato, so oblasti
 na meji uvedle številne ome-
 jitve. Tako na primer ome-
 jujejo kupovanje bencina v
 Jugoslaviji, predpisujejo koli-
 čine mesa in drugega blaga,
 ki ga lahko iz Jugoslavije
 prenesejo v Italijo.

Številni poslanci iz italijan-
 skih obmejnih krajev si
 ustvarjajo politični kapital,

ko obljublajo svojim voliv-
 cem, da se bodo v parlamen-
 tu borili za odpravo zaprek
 v obmejnem prometu z Ju-
 goslavijo. Tržaška zbornica
 in nekatere velike trgovske
 hiše so že zdavnaj alarmirale:
 dinar grozi! Toda odgovorne
 italijanske oblasti so odgovo-
 rile: dinar sicer ni dolar, to-
 da to je valuta, ki jo še kako
 potrebujemo!

Japonci prelo- žili iztrebitev satelita

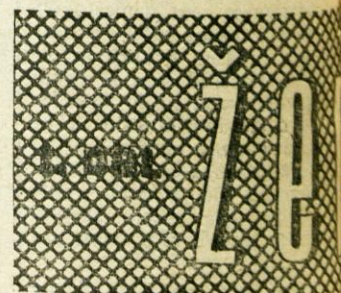
- Japonci so preložili za 26.
- marec napovedano izstre-
- litev svojega prvega umet-
- nega satelita na konec le-
- tošnjega leta. Razlog: Teh-
- niki so odkrili v tristo-pe-
- njski raketi večjo okvaro,
- ki je ne bo mogoče odpra-
- viti v krajšem času.

Letalo na nožni pogon

Skupina japonskih študentov je izdelala letalo s pogonom
 na pedala. Z njim je enemu izmed študentov pred nekaj dnevi
 uspelo vzleteti 2 metra visoko in preleteti 10 metrov.

To je bil japonski rekord za letalo te vrste. Študenti so
 po tem uspelem poletu izjavili: »Delo bomo nadaljevali, do-
 kler ne bomo z letalom na nožni pogon preleteli cel kilome-
 ter v višini 6 metrov.«

Študentje delajo poskuse na tokijskem letališču Šofu. V
 svoje letalo na nožni pogon ležejo trije študentje in z vso
 močjo poganjajo pedale, dokler se ne dvignejo v zrak.

Gotovo ljubezenska? Samo tako
 sežigamo.
 Nazaj jih mora zložiti in zaviti.
 Tedaj pa ostrmi. Naslovljena s
 Val krvi ji plane v lica. Iz pre-
 list.

»Mein liebster Franz! Mein gros-
 Ko pogleda datum, se pomiri.
 ni poznala.

»Anna Bauer?« gleda podpis. N
 Pravzaprav je o svojih predzako-
 povedal, sama pa ga ni vprašala. Oč
 kar ji je povedal o materinih sanja-
 lastnika njihove hiše, na Anne-Ma-
 komaj desetletno dekletce, in jo sko-
 o tem, se je vselej čudil, kako se
 misel.

Z nasmehom prebere pivo pismo.
 »Ta ženska se mu je očitno pon-
 Toda teh pisem je mnogo.

Tudi ob drugem in tretjem pismu
 mih) ne sluti usodnosti, s katero
 »Moral jo je imeti malo rad, ker

Toda četrto pismo je že poslovi-
 »Poročila se bom z bogatašem.
 dati. Nisem rojena za revščino. Bila
 Ljubezen gre skozi želodec. Imam s
 zamuditi.«

Računarka! Se sreča, da se je
 računico namesto srca, niso nikoli
 Potem se ustavi na datumu.

»Graz? 13. maja 1906?«
 Torej jo je imel, preden je spo-

Rosenhof. V črni obleki in s šcipal-
 niku. Pa ni bil semenišnik. Bil je
 nežen. Izpovedal ji je ljubezen z izbo-

najlepša pesem. Vsaj zanjo so zve-
 A zakaj ji ni povedal, da je im-

Toda tu so še pisma.
 »Srečanje v Sistiani me je iznen-

me v restavraciji Giardiano publico.

Sejem na Jesenicah

JOŽE. Tako piše na koledarju; s črnimi torej uradno delovni dan, v resnici pa malo pa je praznovalo: Jožeti in Jožefe pa z njimi in zato, ker je Jožef že od upovedani praznik, tega dne se ne dela. Zato se jo, posebno na Jesenicah, kjer je patron in kjer so sejmi na ta dan postali obvezni. Sobotni Jožefov sejem na Jesenicah nekoliko prej, v dneh svetovnega prvenstva, da Jesenice ne bi zgledale tako dolgočasno pa so bili polni vsi lokali, na tržnici posni in železniški postaji se je trlo ljudi, in bili polni avtomobilov.

gem koncu pripravo za brušenje nožev. »Navali narode... itd.« Samo 500 din (starin); precej je prodal, firbec pa zares ni manjkalo. Manjša gneča je bila pri ženski 3 metre stran, ki je vse dopoldne neutrudljivo čistila umazane cunje z nekim »novim«, »univerzalnim«, najboljšim itd. sredstvom za čiščenje madežev. Prodajalk semen je bilo nič koliko, še več prodajalcev copat, puloverjev, kravat in vse mogoče druge tekstilne robe. Prodajalci so govorili večinoma

srbsko (ali hrvaško, kdo vel), kupci pa tudi slovensko.

To je bil sejem slabega okusa, kiča, »spominkov« in podobice in igrači in živopisnih rož iz plastičnih mas in prstanov in verižic in... ljubbi bog (ali kdorkoli že), zakaj dopuščaš, da imajo naši ljudje tak okus za vso to nemogočo šaro! Ljudje namreč to tudi kupujejo; to je tisto, kar jih pokaže v pravi luči, kar kaže s prstom na našo vzgojo v šolah in povsod drugje, kar je spricevalo naše kulturne ravni, dokaz (ne)prizadevanj naših kulturnih institucij za estetsko vzgojo vseh občanov, ne le ozke peščice kulturnih izbrancev, to je naša kultura in zanjo dajemo družbena sredstva. Kar je kaj vredno, tistega ljudje ne marajo, kar ni, tja »navali narode«. Pa se vprašamo kdaj, zakaj tako? Kaj smo npr. v tovarnah naredili za estetsko in moralno vzgojo proizvajalcev — upravljalcev?

Na primer:

Dekle, ki verjetno še hodi v šolo, kupuje prstan, pomenja obesek z velikim zlatim

medaljonom, mama ji svetuje drugega, ogledujeta si, kateri je lepši. Joj, kako je lepo! Kako lepo se sveti, a je res čisto zlat?

Pa kako je lepa čisto črna zamorka in čisto naga, na glavi pa ima nekašno posodo, ki jo podpira z obema rokama. »To bomo pa na radio postavili, boš videl, možek, kako bo lepo.« Zraven so kipci papir, psov, fantkov v pisanih klobukih in s kitaro v roki...

Pa pomlad je in rože tako poživijo stanovanje! Rož iz plastičnih mas je bilo več kot jih bo (pravih) čez mesec dni v vsej jeseniški okolici. »Za mammo sem jih kupila, a niso lepe!« se je v Korotanu pozneje hvalila tovarišica. Tehnika in vse skupaj seveda zelo napreduje in zakaj bi se potem še mučili z nabiranjem pravih rož, ko pa tako hitro ovenijo!

Pa prtički z lepimi motivi tako poživijo kuhinje, da mladi gospodinjci res ne more biti dolga! Napisali so pa tako romantični (bistvena je seveda vsebina, srbski jezik ne moti): Dva jelena dve košute, dodaj dragi, ljubit ču te! — Ljubi draga samo

mene, za tobom mi srce vene! — Andjele čuvaru mili, svojom snagom nas zakrili! Pa še in še, izbire dovolj.

Tako torej: vsega po malem za vse. Sejem kiča, ki je paša za prenekatero oko in kjer se praznično denarnice na rovaš slabega okusa, pa spomladanski sejem, kjer se dobi marsikaj, kar ljudje v tem času zares potrebujejo in tudi kaj takega, kar v trgovinah »nimajo«. Oljke so prodali kdo ve koliko in cvetnonedeljskih butar tudi, različno velikih in različno pisanih; »zgliha« se lahko kaj in človek že misli, da je prihranil nekaj stotakov ali koga »okoli prinesel«. Pa še nekaj je veliko vredno: tu blago ponujajo, v trgovini pa se jim včasih komaj ljubi govoriti, kaj šele, da bi se na primer potrudili in šli po blago v skladišče. Konkreten primer, prosim, pa še resničen povrh:

Nekdo je zadnjič hotel kupiti v trgovini »Železnina« trgovskega podjetja »Univerzal« na Jesenicah žebelj, dolge 90 in 100 mm; ponje je šel v ponedeljek, pa so mu povedali, da jih trenutno nimajo, da so v skladišču in

da jih lahko dobi naslednji dan. Ker so bili žebelji v skladišču tudi še v torek in tudi še v sredo, je mož obupal in se z Jesenic, kjer žebelje delajo, odpeljal v Radovljico, kjer jih je takoj dobil, kolikor je hotel in kakršne je hotel.

Je pa še zmerom boljši sejem, pa čeprav prodajajo cenen kič, kot pa takale trgovina, kajne?

»Tehnika napreduje, ljudje letajo po vesolju, še malo, pa bodo na Luni in tam bodo rabili kose in za brušenje kos dobre brusne kamne. Kupite, pravi bosanski kamen, odličan, ne lomi se, končno nekaj, s čimer Jugoslavija lahko konkurira Italiji, samo še nekaj komadov, pohitite, samo jurja, skoraj jih bo zmanjkalo, vse prodamo povsod, kamor pridemo, kupi, narode...« Pol za šalo pol zares, ampak prodala sta tista fanti iz Brčka res veliko, osle pa menda res niso bile tako slabe.

Pri takih trgovcih in na takih sejmihi bi se naši socialistični trgovci lahko celo kaj naučili.

A. Triler

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

A kdaj je bil z njo v Sesijsanu in v Trstu? Nikoli ji ni povedal, da je poznal Trst že pred njuno poroko.

Ob pogledu na datum se ji stemni pred očmi. Nemogoče! To leto je vendar najlepše leto njenega zakona. To je leto po vrnitvi iz Innsbrucka.

In vendar? V Sesijsanu? Samo enkrat so bili tam. Z nobeno ga ni videla. Najbrž je pomota v datumu, v letnici.

Ob letnicah se človek včasih zmoti. A kadar se, se ne zmoti nikoli za toliko let naprej. Če se, se zmoti samo za letnico nazaj. »Ganila me je tvoja pot v Benetke za meno, čeprav me nisi našel.«

Črke ji zaplešejo pred očmi. Benetke so bile njegov prvi pobeg. Ne, ne more več brati. Vrstice valove in se spreminjajo v biče. Bičajo jo čez oči, bičajo ji dušo. Težko jezero solz se nabira v njej, oči pa so kakor iz stekla, a neprepustljive kakor najtrdnjše jez. Iz nekega pisma ali neke izmed pisem, ki ji drhtijo v rokah, se utrne koder rdečkasto zlatih las.

In tu je slika. To je ona.

Nekje jo je že videla. Iz slike raste pred njenimi očmi ženska z rdečimi kodri.

Sesljan?

Da, Sesljan! Tam je videla podobno žensko. Zdaj se je natančno spominja. Ko so zapuščali plažo, jo je videla s postaranim gospodom. Francu jo je pokazala in mu rekla, da je lepa. A Franc, kakor da je ni videl.

Morda ni bila ta? Morda je bila druga?

Toda, saj ga spominja Sistiano-Sesljana.

Ne, tu piše Milje.

»Mojemu ubogemu fantu, Anna. Muggia, maja 1914.«

Za podobo rdečelaske se pojavi cesta proti miljskemu pristanu. Bil je dan, ko sta s Slavkom obiskala Franca. Delo je imel in morala sta se takoj vrniti. Rdečelaska jim prihaja nasproti, a Franc se potaji, kakor da je ne pozna.

To je ona. Zdaj jo pozna.

Ne, to je prebrido! Ne more več. A mora.

V teh pismih se ji odpira usoda kakor knjiga, ki jo mora prebrati do kraja. Tudi tiste strani, ki bi jih najraje iztrgala, ker ne more verjeti, da je bila njena ljubezen samo utvara.

Ne, človek si ne piše usode sam. Pišejo mu jo ljudje, s katerimi živi. Spoznanje človekove usode se boleče poraja iz utvare, ki jo živiš, in iz resničnosti, ki jo o tvojem bivanju razkrijejo drugi. Dokler je človeku utvara resničnost, jo lahko prenaša, veruje v ljubezen, trpi, trpljenje je znosno, skoro neboleče, kakor da ga nikoli ni bilo, a kadar utvaro spoznaš ali pa ti jo odkrijejo ljudje, ki si vanje verjel, jih ljubil in mislil, da si del njih, te zaboli resničnost, ki si jo živel. Cutiš se ogoljufanega, ponižanega, zgabi te tesnoba, gnus. Rad bi se vrnil v utvaro, a se ne moreš. Spoznanje jo je sleklo in sežgalo njeno obleko. Ne moreš je več obleči in nakititi, da bi lahko postala zopet tvoja resničnost, v katero bi

verjel in ki si jo kljub udarcem življenja lahko prenašal.

To je konec. Konec njene ljubezni do moža. Morda bo še kdaj omahovala in jo klicala nazaj. Toda mrtvih ni mogoče obuditi.

Razjokala bi se, a bolečina kameni. Sklonjena je nad pismo. Stavki bežijo mimo nje, a besede hotel Central, vabim te v Opatijo, zasleduje me nečak Gustav, kaže se z Josefino, privošči vdovi košček ljubezni, naj vidi v tebi svojega mladega slikarja, pazi se blagajničarke iz hotela Central, pridi v Graz, v ženi si ustvarjam tebe, kadar ljubkujem njo, ljubkujem tebe, moj sin ti je všeč, iztrgal ga bom ženi, se klešejo vanjo.

To so rdečelaskina in moževa pisma. Ni treba, da bi jih vnovič prebirala.

Besede, ki so se vklesale vanjo, bodo ostale.

Tu nima več kaj početi. Otroka ji nihče ne bo iztrgal.

Vrnila se bosta domov. Domov v Borjano.

Ne opazi, da je vstopil tast.

»Kaj ti je, Stefi?«

Stefi molči. Samo na pisma pokaže.

Tast je ne razume. Če je žalostna zaradi šipe in okvira, ki se je razbil po nesreči otroku, naj si ne žene preveč k srcu. Nov okvir bo napravil, samo da je slika še cela.

»Tudi slika ni več cela. Nikoli ni bila. Na njej sta tujca, le da je bil eden opeharjen za srečo in ljubezen.«

»Ne razumem te.«

»Potem vzemite ta pisma! Franc me je varal celih osem let. Tudi včeraj je bil v Münchnu z drugo.«

»Če je res, potem...«

»Preberite pisma!«

Tast jih vzame. Stlači si jih v žep.

Proti večeru se vrne skrušen.

Sram ga je zaradi sina. Nikoli ni mislil, da je tak. Varati ženo, kakršne bi nikoli ne mogel dobiti. Hudo se je pregrešil nad njo. Nekoč bo Franc obžaloval. Če ima v sebi le malo moje krvi, se bo zavedel, kaj ti je storil.

Stefi molči. Njen sklep, da se vrne domov, je trden. Ne ganejo je tastove solze. Ni mu treba jokati. Tast je dober, pošten človek.

Zato naj ne trpi zaradi Franca. Njega, očeta, bosta s Slavkom ohranila vselej v najlepšem spominu.

Naslednji dan prinese stari pismonoša Francovo dopisnico.

»Žalostna novica, gospod! Gospod je odšel na zahodno fronto.«

Stefi novica ne vzemirli.

Ona ima samo še otroka. Ona bo samo še mati.

Otrok bo zrasel v njenih domačih krajih, kjer so morda ljudje zaostali, a so pošteni, odkriti in kleni.

Samo do konca šolskega leta bo še počakala. Samo še dobra dva meseca. Potem pojdeteta.

Tudi Slavko je te novice vesel.

Da, Borjana je najlepši kraj na vsem svetu.

Po Prešernovih stopinjah

CAR POTOVANJ

Kot gimnazijec in pozneje kot študent, je naš mladi Prešeren kaj rad pešahal, posebno v počitnicah ali »vakancah«, kot so rekali tedaj. Iz Vrbe v Ljubljano, iz Ljubljane na Kopanjin v Borovnico, od tod na Savo pri Litiji pa iz Vrbe prav na Polzele v Savinjski dolini, s Čopom v Bohinju, celo z Dunaja domov, v Vrbo... Res da v tedanjih časih ni šlo drugače, železnice še ni bilo, denarja za vožnjo s pošto kočijo pa tudi ne. Toda spričo teh mnogih pesnikovih pešpoti le ne moremo mimo na nekatere današnje mlade ljudi, ki jim je sleherna naporejša hoja kar nekam mrzka. Velja le avtostop... Na gore pa bi najraje »hodi-li« z žičnicami...

Seveda poreče kdo, da so vse te besede le nekaka nostalgija po starih časih, ko so mladi ljudje tako radi potovali peš in se potem še v pozni starosti tako radi spominjali doživetij z romanj po domovini. Spomnimo se le slavnega hrvaškega romanopisca Avgusta Šenoe, ki je s svojim sošolcem Alfonzom Možetom potoval peš iz daljnega Zagreba pa prav do Kranja, od tu pa še v Bohinjo in v Trst! Kaj vse sta prijatelja doživela na tej poti, smo potem lahko brali v čudoviti Šenoi novi o naglji s Prešernovega groba. In kako bogato je doživljal svoje romanje od Litije do Cateža naš Fran Levstik!

Pa se spet vrnimo sedaj k našemu Prešernu! Zamr trdno vemo iz zanesljivih virov, da je sleherne počitnice potoval; zdaj sam, drugič z bratom Jurijem pa spet z materjo ali prijateljem Čopom.

V poznejših letih je seveda pešahal kdaj pa kdaj. Rad pa je še vedno potoval s kočijami ali poštami vozmi. Včasih je doktorja Prešerna vodila na pot tudi službena potreba, kot člana raznih sodnih komisij in pravnega izvedenca. Dostikrat pa se je pesnik pridružil Mihi Kastelcu ali pa Poljaku Korytku, ki sta na podeželju zbirala med ljudmi narodno blago, si zapisovala pesmi, pripovedke, reke in napeve. Precej (službenih in še več) neslužbenih poti je Prešeren opravil tudi v družbi s svojim šefom dr. Blažem Crobathom. Bil je naš pesnik ob takih priložnostih v dolenski Stični, v Škofji Loki, v Moravčah, na Brdu pri Kranju, v Postojni, na Viru pri Domžalah, na Jesenicah in drugod.

Stopimo danes po Prešernovih sledih na eno od teh poti! Na Vir pri Domžalah in v Moravčah!

KRČMAR VODOPIVEČ

Spodbudilo nas je pravzaprav posvetilo, zapisano še v bohoričici, na primerku Krsta pri Savici, ki ga sedaj hrani ljubljanska Narodna in univerzitetna knjižnica pod št. 57614 v svoji prešernovski zakladnici. Na notranjem listu vidimo tole pesnikovo lastnoročno pisano posvetilo:

Gospodu
Smuku.

Naj štejejo vsi drugi dnar,
Za vino pevc da pesem v dar
Dr. Prešerin

Kdo pa je bil ta Smuk, ki mu je pesnik napisal tako samozavesten in hkrati šegav distih?

Franc Smuk, po domače Vodopivec, je bil v Prešernovih časih znan gostilničar na Viru pri Domžalah.

Moral je biti že ugleden možak, saj je bil tudi vaški »oberrihter«. Pri njem so se radi ustavljali ne le furmani in mimoidoči popotniki, pač pa tudi gosposki ljubljanski izletniki, ki so bili potem namenjeni na bližnje Brdo ali pa v moravško dolino. Smukova hiša še stoji, krčme v njej pa ni več. Pač pa ima v njej in bližnjih gospodarskih poslopih svoje prostore »Žito Vir«. Na hišnem pročelju je tablica, ki pove da je tu sedaj Šaranovičeva ulica št. 27. Hiša sama ni dosti spremenjena, vse je še po starem. Le kapelice, ki je stala na desno od Smukove hiše, danes ni več.

Hišno sporočilo pa še trdi, da je bil Prešeren tako pogost in drag gost pri Vodopivčevih, da je družina naročila pri njem tudi nemški nagrobni napis za starega Franca Smuka. — Gotovo je bistri in dovpljni pesnik imel tudi kaj pripomniti pri domačem imenu »Vodopivec«, ki pravemu krčmarju bolj slabo pristaja!

V MORAVČAH

Še za eno potovanje v te kraje vemo iz ustnih izročil, za pesnikov izlet v moravško dolino. Bil je v družbi z Mihom Kastelcem, ki je bil neki prav strasten zapisovalec ljudskih pesmi. Domnevati smemo zato, da je bil prav Kastelc pobudnik te poti.

Bilo je leto 1840, v mesecu avgustu. Ljubljanska gospoda sta se seveda pripeljala s kočijo po gladki cesarski cesti do Prevoj nad Domžalami. Od tu, od Škarjeve gostilne, pa ju je vodil le slab kolovoz proti Moravčam. Ustavila sta se, kje drugje, kot pri Klopčičevi gostilni, ki še dandanašnji stoji.

Potem, ko sta si Prešeren in Kastelc, kot se reče, privezala duši z nekaj poliči dobrega vinca, sta krčmarju povedala, da bi rada slišala kako domačo pesem iz te doline. »Zares lepe, prelepe

moravske fare«, kot pojo pesmi. Sredi polj in zelenih gričev, pod slovit Limbarsko goro (768 m), blizu Črnege grabna, leže prijazne Moravčice, ki so jih, ker so pač trg, nekateri dolga leta zmotno spravljali v zvezo s Prešernovo pesmijo o judovskem dekletu, ki začne: »Stoji moravski trg...«

Želji ljubljanskih gospodov se je gostilničar sicer malce čudil, mestni muhi pa je le ustregel in poklical Martin-kova fanta, znana dobra pevca. Kar tako, na komando, seveda sprva nista hotela peti — ko pa sta spila nekaj kozarčkov korajže, se je led le stal. In pričela sta peti, kar sta vedela in znala. Kastelc si je sproti zapisoval, če je bilo kaj prav posebnega in še ne znanega. Prešeren pa je šegavo zraven brundal in lovil vižo.

No, potem pa se je še izkazalo, da starejši od fantov celo sam zлага pesmi in se jim izmišlja napeve.

»O torej tudi poet!« je ves

napravil in me je Prešeren takrat povabil na kosilo.

SLOVITI ROJAKI

Ker pa smo že šli v ta, resda kar malo odročeni kraj, moramo pa vendarle kaj več povedati o nekaterih imenitnih možeh, ki jih je rodil ta nekam skrit kotiček slovenske zemlje.

Najslovitejši je brez dvoma Jurij Vega (1754—1802). Iz domače Zagorice pri Moravčah je odšel v ljubljanske šole, odtod pa na Dunaj, kjer je kot inženir postal profesor na vojaški topničarski šoli. Povsem je reformiral pouk matematike in fizike. Spisal je več izvrstnih učbenikov. Prav posebno se je uveljavil pri študiju balistike: njegova dognanja s tega področja so veljavna še dandanašnji. Zaradi vojaških zaslug v bojih proti Turkom, Prusom in Francozom, je avstrijski cesar Franc I. povišal Vego v baronski stan. Ime moravškega rojaka, barona Jurija Vego, poznajo matematiki

Nekdanja Smukova gostilna na Viru pri Domžalah

vesel vzkliknil Prešeren in zavzet poslušal kmečkega fanta, ki mu je pesem zares kar lila iz srca. Ni šlo drugače, kot da so se dogovorili še za en zmenek, toda to pot v Ljubljani. Da pa sta Martin-kova fanta potem res v Ljubljano prišla na obisk k Prešernu, pove tole izročilo, ki ga je posredoval pred kakimi šestdesetimi leti tedaj najstarejši Moravčan devetdesetletni posestnik Cerar, po domače Martinka:

»Kar pri delu so me sneli sredi tedna in naglo sem se moral praznje obleči pa v Klopčičevo gostilno, ki smo ji takrat rekli »Na Mlaki!«. Tam sta že bila dva škrica iz Ljubljane: eden je bil pravdarski dohtar Prešeren, drugega, pa so klicali za Kastelca. Za pijačo sta dajala, da je teklo od mize. Moravški fantini pa smo jima morali peti domače pesmi, kar smo jih znali, gospoda pa sta jih zapisovala. Prav prijazna sta bila, stara vsak blizu štiridesetih let. Pozneje sem moral, po Prešernovem naročilu, zapisati še vse pesmi, kar sem se jih spomnil in jih prinesel v Ljubljano. To sem tudi

vsega sveta zaradi sestav raznih logaritmov, posebno onega z desetmestnimi števili, ki ga je izdal 1. 1794. Zapisano pa je ime slovenskega učenjaka tudi na nebu: eno od velikih ozvezdij se imenuje Vega... Tako so se astronomi oddolžili slovitemu matematiku.

Vendar pa je zla usoda zagrnila življensko jesen učenega moža. Komaj osemindesetleten je moral žalostno končati. Sprva so trdili, da ga je neki lakomni mlinar oropal in nato vrget v deročo Donavo v Nussdorfu pri Dunaju. Druga vest je pripovedovala, da nemško plemstvo Vega ni maralo, ker se je povzpelo tako visoko iz kmečkega rodu. In da je ta ohola gospoda najela morilca, ki je pahnil Jurija Vego v globoko reko. Najnovejšo dognanje, ki so mu za osnovo dunajski sodni in policijski zapiski, pa je žalostno še bolj. Raziskovanje po arhivih je pokazalo, da je bil Vega v hudem sovražstvu s svojim poveljnikom feldmaršalom grofom Colloredom. Prav to je našega rahločutnega rojaka gnalo v samomor. Pred svojo pristo-

voljno odločitvijo je Jurij Vega pustil doma uro in denar ter se ves solzan še poslovlil od svojih otrok...

Drug slovit Moravčan je Ivan Vesel-Koseski (1798—1884). Bil je pesnik-gromovnik, ki je zaradi tedanjih razmer za nekaj časa celo Prešerna zasenčil. Čeravno današnja slovenska literarna zgodovina ne goji kaj posebno prida simpatij za Veselovo pevsko kreiranje, je vendarle treba priznati, da je mož krepko budil narodno zavest: »Biti slovenske krvi, bodi Slovencem ponos!« — Ivan Vesel je bil rojen v moravskih Kosezah, od tod tudi njegovo pesniško ime. Torej so tudi tu živeli kosezi, nekdanji slovenski svobodnjaki, naše prvotno domače plemstvo! Morda odtod nekateri ponosni zvyoki v Veselovih stihih! In morda bomo kdaj tudi dočakali trezno, objektivno in pošteno sodbo o tem, v današnjih dneh tako osmešenem, stihotvorcu?

Prav sredi Moravč, pri Jurkovih, je bil rojen pisatelj in šolnik dr. Fran Detela (1822—1926). Znani so njegovi romani — Trojka, Veliki grof, Pegam in Lambergar, Svetloba in senca, Prihajač, Malo življenje I. dr.

Nedaleč od trga, ob veliki cesti v Prevojah, je rojstni kraj dr. Jakoba Zupana (1785—1852), učenega jezikoslovca in profesorja orientalskih jezikov. Ko pesnik pa je bil Zupan pravi čudak. V njegovih stihih ni prave poetske iskre pa tudi dobrega okusa ne. S Prešernom, čeprav sta bila oba čbeličarja, ga ni vezalo kako toplo prijateljstvo. Naš pesnik je Zupanu posebno zameril, ker je slovenski jezik tako brezdušno mrevžaril, dostikrat do nerazumljivosti. Prešernov odnos do Jakona, kot je naš pesnik Zupana v pismih in v družbi šegavo imenoval, je dobro razviden iz več zabavljivih napisov, kot npr.: Čebeliče puščicarjem, Čebeliče šestmerjevcem, Čebeliče šestbrez s in c, Pesem od posušila, močvirja in Glosatorju. Zameril pa se je Zupan Slovencem posebno zato, ker je najdragocenejši del svoje bogate knjižnice, pravi zaklad glagolskih in cirilskih staroslovanskih knjig, prepustil baroncem Lichtenthurnu, namesto da bi jih dal v licealko, današnjo Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani. Imel pa je dr. Jakob Zupan največje zasebno knjižnico v Ljubljani, takoj za Zoisovo.

Za zaključek omenimo še bližnje moravske sosesde, ki so postali zaslužni slovenski pisatelji: Janko Kersnik (1832—1897) z Brda nad Lukovico, Josip Podmilščak-Andrejčkov Jože (1845—1874) in Fran Maselj Podlimbarski (1852—1917). — CRTOMIR ZOREC

SOLSKO OBČINSKO ATLETSKO PRVENSTVO

Nad 100 nastopajočih

Preko 100 pionirjev in pionirk iz šestih osnovnih šol kranjske občine je sodelovalo v nedeljo na občinskem atletskem prvenstvu za pionirje v telovadnici Tekstilnega šolskega centra v Kranju. Rezultati so nadvse razveseljivi. Največ uspehov so dosegli mladi atleti osnovne šole »Simon Jenko« iz Kranja.

Rezultati — pionirji — 20 m: 1. Dolinar (SJ) 3,1, 2. Malovrh (LS) 3,3, 3. Čej (LS) 3,4; višina: 1. Šitar (SJ) 145, 2. Kleč (SJ) 145, 3. Čehovin (FP) 145; daljina z mesta: 1. Dolinar (SJ) 240, 2. Zadnjikar (Senčur) 236,3, 3. Sirc (SJ) 231; plezanje po vrvi: 1. Ring (Preddvor) 5,8, 2. Nežmah (SJ) 5,9, 3. Piršič (SJ) 5,9.

Pionirke — 20 m: 1. Stupar (SJ) 3,6, 2. Vidovič (SJ) 3,6, 3. Vidmar (Senčur) 3,7; višina: 1. Arhar (FP) 125, 2. Jenko (Senčur) 125, 3. Zadnjikar (Preddvor) 120; daljina z mesta: 1. Jenko (Senčur) 194, 2. Zadnjikar (Preddvor) 191, 3.

Česen (Senčur) 190; plezanje po vrvi: 1. Česen (Senčur) 9,3, 2. Vrlinič (SJ) 10,5, 3. Fojkar (Senčur) 11,1. M. K.

Kolektiv

Komunalnega podjetja Jesenice

razpisuje prosto delovno mesto

DELOVODJE

poslovne enote

»Pleskarstvo«.

Pogoji:

Visokokvalificiran slikopleskar z nekaj letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

»GLAS« OCENJUJE SMUČARSKKE KOLEKTIVE

Skoki: Enotnost, Mojstrana...

Pri ocenjevanju naših najboljših kolektivov v smučarskih skokih smo prišli do pričakovanega zmagovalca — Enotnosti. Ocenjevali smo slovensko in državno prvenstvo v skokih za mlajše in starejše pionirje (državnega prvenstva ni bilo), mlajše in starejše mladince in člane na mali in veliki skakalnici. Seštevek vseh točk v vseh treh kategorijah je dal naslednji vrstni red:

1. Enotnost 32 točk
2. Mojstrana 28 točk
3. Črna 22 točk
4. Jesenice 16 točk
5. Triglav 15 točk
- Sledijo: 6. Kisovec 10, 7. Logatec 7, 8. Rateče-Planica 5, 9.—10. Kropa in Velenje 2 in 11. Šentvid 1 točko.

● Ker pri pionirjih ni bilo državnega smo upoštevali le plasma pri mlajših in starejših na slovenskem prvenstvu. Točke je prejelo sedem klubov:

1. Triglav 9, 2. Logatec 7, 3. Rateče-Planica 5, 4. Črna 4,

5. Jesenice 3, 6.—7. Šentvid in Velenje po 1 točko.

● Med mladinci so se v pretekli sezoni izkazali predvsem mladi skakalci iz Črne. V konkurenco za najboljšega je poseglo osem klubov:

1. Črna 18, 2. Enotnost 15, 3. Kisovec 10, 4. Mojstrana 9, 5. Triglav 3, 6.—7. Jesenice in Kropa 2 in 8. Velenje 1 točko.

● Med najboljšimi petimi tekmovalci so se med člani pojavili skakalci le štirih klubov:

1. Enotnost 17, 2. Mojstrana 14, 3. Jesenice 11 in 4. Triglav 3 točke.

● Kot zanimivost pri pregledu, kje so posamezni klubi dobili največ točk, moramo omeniti, da Enotnost ni prejela pri pionirjih niti ene točke in je prišla do najvišjega naslova s 1. mestom članov in 2. mestom mladincev. Pri Mojstrani je položaj podoben. Tretjevrščena Črna

na ni dobila nobene točke pri članih. Jesenice in Triglav sta edina kluba, ki sta dobila točke v vseh treh konkurencah, pri čemer so bile Jesenice uspešnejše pri članih, a Triglav pri pionirjih (prvo mesto). Ze naslednji klubi, Kisovec, Logatec in Rateče-Planica, so prišli do točk le v eni disciplini.

Predvsem smo pričakovali še boljšo uvrstitev Jesenic, vendar sta jih upravičeno prehitela Mojstrana in Črna, saj o kvaliteti nekega kolektiva v veliki meri odločajo tudi pionirji in mladinci, ki predstavljajo osnovo in v tem sta, čeprav so Jeseničani dobri, oba kluba boljša.

Naša priznanja prejmejo naslednji gorenjski kolektivi: Mojstrana, Jesenice in Triglav.

P. Colnar

„Zlata puščica“ v Škofji Loki

Tekmovanja izvedena tudi v strelskih družinah

V nedeljo je bilo v Škofji Loki občinsko tekmovanje za zlato puščico. Nastopilo je 45 strelcev iz 5 družin.

Zlato puščico je osvojil Henrik Peternej (SD Kopačevina) s 516 krogi. Sledijo: Gerlevec (SS Brata Kavčič) s 516, Brenk (SD Brata Kavčič) 513, Vrhovnik (SD Kopačevina) 508, Grum (SD Tabor) 504, Stržinar (SD Bratov Kavčič) 504, Dolinar (SD Kopačevina) 503, Ramovš (SD Brata Kavčič) 502, Rupar (SD Kopačevina) 449 krogov itd.

Predhodno so bila izvedena tekmovanja tudi v posameznih strelskih družinah. »Zlata puščica« so osvojili:

- SD »Kopačevina«, Trata Škofja Loka — Henrik Peternej s 536 krogi;
- SD »Brata Kavčič« Škofja

ja Loka — Alojz Stržinar s 530 krogi;

● SD »Tabor« Gorenja vas — Matevž Markelj s 470 krogi;

● SD »Gradis« Stari dvor Škofja Loka — Cenka Pustavrh s 478 krogi.

Iz strelske družine »Ratitovec« iz Železnikov ni podatkov o tekmovanju za »Zlato puščico«. Vsi strelci so dosegli rezultate v odnosu na 600 možnih doseženih krogih.

Na občinskem mladinskem prvenstvu Kranja, ki je bilo v nedeljo v Planici na 50 m skakalnici je nastopilo 20 skakalcev. Rezultati — St. Mladinci: 1. Janez Gorjanc 172,3 (39,5, 41), 2. Bogataj 171,2, 3. Bukovnik 149, 4. Kešpet (vsi Triglav) 132,6; Ml. mladinci: 1. Franci Mešec 163, (37, 39), 2. Butalič 152,5, 3. Kobal 133,9, 4. Potočnik (vsi Triglav).

V nedeljo je bilo na Jesenicah v osnovni šoli »Pre-

žihov Voranc« prijateljsko srečanje najboljših gorenjskih ženskih košarkarskih ekip. Jeseničanke so premagale Triglav z rezultatom 50:45.

Na zimskem slovenskem prvenstvu v plavanju, ki je bilo v nedeljo v Kranju je nastopilo 150 plavalcev iz 7 klubov: 1. Ljubljana 18.013, 2. Triglav 17.782, 3. Ilirija 13.611, 4. Rudar 10.261, 5. Slavija 9.136, 6. Fužinar 7.072 in 7. Celulozar 4.274 točk. Za največje presenečenje je poskrbela 13 letna Kranjčanka Lidija Švare, ki je osvojila v ženski konkurenci z rezultatom 3:23,3 na 200 m prsno tretje mesto.

V nedeljo so se pričela nogometna tekmovanja tudi v slovenskem merilu. Rezultati gorenjskih predstavnikov: SNL — KOPER : TRIGLAV 0:0; SCNL-zahod — TRZIC: ILIRIJA 2:1 (1:0), SVOBODA: JESENICE 2:1 (0:0), KAMNIK : PRIMORJE 3:3 (2:1).

Na ekipnem državnem namiznoteniškem prvenstvu je ekipa Kranja osvojila osmo, Triglava pa deseto mesto. V ženski konkurenci so bile Jeseničanke šeste, Triglavanke pa osme.

Na tekmovanju za pokal Janeza Rožiča v smučarskih tekih so v ekipni konkurenci zmagali kranjski tekači. Med ml. mladinci je zmagal Jeseničan Pintar, med starejšimi Kranjčan Krišelj, med člani pa prav tako Jeseničan Kobentar.

V nedeljo je bilo v Ljubljani slovensko prvenstvo za člane v judu. Na tem tekmovanju se je izkazal predvsem Bavec (Triglav), ki je takoj po vrnitvi iz JLA, dosegel v težki kategoriji prvo mesto. V polteški kategoriji je bil drugi Jeseničan Kučina.

PETER DIDIĆ, TRENER KRANJSKIH WATERPOLISTOV

„Prvič na zimskem prvenstvu“

Od 24. do 27. marca bo zimsko prvenstvo države v waterpolu. Na tem tekmovanju bo letos prvič nastopilo tudi moštvo kranjskega Triglava. Njihov nastop bo zanimiv predvsem zaradi tega, ker bodo pokazali svoje znanje po lanskoletnem izpadu iz II. zvezne lige, ki je še sedaj zavil v precejšnjo meglo. Trenerja Petra Didića smo prosili za nekaj odgovorov.

Ze tradicionalna slabost kranjskega waterpola je v tem, ker ni dovolj igralcev. Na ta način uspeh res ni mogoč.

»V tem pogledu smo se precej popravili. Samo za prvo ekipo imam 15 kandidatov, ki trenirajo že vso zimo.«

Ali to pomeni, da so čez noč zrasli novi waterpolisti?

»Ne čez noč. Waterpolist potrebuje več sezon. Sedaj na primer redno trenira 35 pionirjev in mladincev. Da so izredno napredovali, pove

največ podatek o srečanju z Ljubljano. Lansko leto je z njimi naša mladinska ekipa izgubila z 8:6, letos pa so zmagali 15:1. Naši pionirji so zmagali celo z ljubljanskimi mladinci s 16:3.«

Bilo je govora o nastopih starejših članov?

»Verjetno bo na prvenstvu nastopil tudi V. Brinovec, morda tudi Kocmur. Ponovno sta pričela trenirati tudi A. Colnar in dr. D. Petrič.«

Kaže, da boste prišli do precejšnje zagate zaradi vrtarja?

»F. Rebolj bo odšel takoj po prvenstvu v vojsko. Imamo tri kandidate za to mesto: S. Brinovec ter mlada Bulovca in Horjaka. Mladi sploh s svojo kvaliteto resno opozarjajo. V Zagrebu bodo med drugimi nastopili tudi Balderman, Mohorič, J. Nadižar in Stromažer.«

In kako je bilo s pripravi mi za zimsko prvenstvo?

»Poleg rednega treninga smo odigrali štiri tekme z reškimi Primorjem (drugi v II. zvezni ligi). Zmagali smo z 9:7, 6:5, enkrat igrali neodločeno 2:2 in enkrat izgubili s 3:4.«

Kakšne možnosti ima ekipa na prvenstvu?

»Majhne. Nastopili bodo med 8 najboljšimi ekipami v državi. To so najboljše eki-

pe na svetu (Partizan evropski prvak). Poleg njih bomo nastopili še mi in Primorje. Vsak manjši poraz bi pomenil uspeh. Na kakšno točko lahko računamo le v dvo bojih s Primorjem in morda s Primorcem.«

Ali lahko poveste, kaj je z vašim protestom zaradi izpada iz II. lige?

»Še sedaj ni o tem niti resno razpravljalo. Te dni bo govoril o tem izvršni odbor PZJ. Da so bile v Bečeju resne nepravilnosti najboljše povedo ukrepi liga odbora. Odločili so se, da v prihodnjih letih v Bečeju sploh ne bo več nobenega turnirja, poleg tega pa so suspendirali celotno vodstvo turnirja.«

— pc

ZAKAJ JE TOLIKO PROMETNIH NESREČ Neprevidnost in prevelika hitrost

Največ nesreč v enem dnevu se je v zadnjem času pripetilo vsekakor v soboto, in to 17. Največkrat je botrovala neprevidnost ali prevelika hitrost.

Na križišču cest Kranj—Naklo in Naklo—Kokrica, voznik osebnega avtomobila Franc Naglič ni upošteval prometnega znaka »Nimaš prednosti« in s tem zaprl pot vozniku osebnega avtomobila Jožetu Zeliku. Sopotnica Nagliča je bila pri nesreči lažje poškodovana. Materialna škoda znaša 2.500 novih dinarjev.

V Podbrezjah se je zaradi prevelike hitrosti na ovinku trčila v tovorni avtomobil voznica osebnega avtomobila Marija Zallinger. Škoda na osebnem avtomobilu znaša 1.500 novih dinarjev.

Dokaj nenavadna nesreča se je pripetila v Radovljici nasproti zgradbe Občinske

skupščine. Na prikolici traktorja se je peljal delavec Kusaj Cazim. Pri zavijanju v Kajuhovo ulico ga je zaradi velike hitrosti vozila in nepravilnega držanja delavca samega za ogrado prikolice vrglo iz nje in je z glavo priletel v obcestni zid. Pri tem se je hudo telesno poškodoval.

V Logu pri Poljanah se je po bregu prevrnil osebni avtomobil. Do nesreče je prišlo zaradi prevelike hitrosti. Na avtomobilu je nastala materialna škoda v višini 2.000 novih dinarjev.

V nedeljo je v bližini Škofje Loke na cesti proti Poljanam zapeljal voznik osebnega

avtomobila s ceste v 4 metre globok jarek. Pri nesreči, ki se je pripetila zaradi prevelike hitrosti, se je voznik lažje telesno poškodoval. Škodo so ocenili na 2.500 novih dinarjev.

V ponedeljek pa sta se pripetili dve prometni nesreči, in sicer v bližini Šobčevega bazarja, kjer je mopedist s pedalom zadell v levo nogo pešca. Pri tem sta mopedist in sopotnica padla po cesti in se hudo telesno poškodovala. Vzrok je v tem, da je mopedist zapeljal s sredine ceste na desno in pešec je hodil delno po cestišču. Druga nesreča pa se je pripetila v Spodnjem Bitnju pred hišo št. 2. Pešec Franc Oman je nenadoma stopil na sredino ceste. Voznik avtomobila nesreče ni mogel preprečiti. Oman se je hudo poškodoval.

J. Jarc

Kmetijske zadruge, kmetje, vrtičkarji, P O Z O R !

Pripravljeni smo tudi pri vas uničiti voluharje, ki vam vsako leto povzročajo gospodarsko škodo. To delo bo opravljala posebna strokovna ekipa.

Delo in kontrola se opravlja toliko časa, dokler ni uspeh popoln.

Prosimo vas, da nas obvestite (telefonično, kjer lahko dobite tudi vse informacije ali pismeno), če želite koristiti naše usluge, da bi pri programiranju upoštevali vaše želje.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
ZDRAVSTVENI CENTER
KRANJ

Kranj, Gosposvetska cesta 9
oddelek DDD službe
telefon 215-56, 215-57

Obrtno podjetje »Komunalni servis« Jesenice IŠČE LOKAL V KRANJU

za Zbiralnico oblek za kemično čiščenje. Možna je tudi zaposlitev osebe lastnika lokala ali osebe, ki nam preskrbi lokal. Ponudbe je poslati na Komunalni servis Jesenice, Cesta železarjev 5, najkasneje do 31. marca 1966.

Uprava

OBČNI ZBOR GASILCEV V RADOVLJICI

Število požarov pada

Najboljši: Bled, Begunje in Podhom

V preteklem letu je bilo na območju Radovljica 19 požarov. Škoda nastala pri teh požarih, znaša približno 26 milijonov dinarjev, vendar je v tem znesku zajeto pogorelo letalo na letališču v Lescah, to je bilo 15 milijonov. Z uspešnimi intervencijami pa so gasilci obvarovali za več kot 100 milijonov dinarjev družbene imovine. Razveseljiva je ugotovitev, da številni požari iz leta v leto pada, saj je bilo na tem območju 1962. 43 požarov, 1963. 26 požarov in v preteklem letu 19

Na območju občine Radovljica deluje 30 prostovoljnih in 5 industrijskih gasilskih društev s skupno 834 operativnimi člani (25 gasilskih

častnikov, 116 podčastnikov in 538 izprašanih gasilcev) z zelo zadovoljivim starostnim sestavom. To se najbolje vidi iz podatka, da je kar 265 članov operativnega kadra v starosti od 18 do 25 let. Povprečna starost operativnega kadra je 29 let in je najmlajši v Sloveniji.

Posebno pazijo, da so gasilske enote vedno sposobne preprečevati požare ali pomagati pri drugih elementarnih nesrečah. Zato so enote izvedle 82 suhih dnevnih vaj, 75 mokrih dnevnih in 11 nočnih mokrih vaj.

V preteklem letu je bilo najboljše GD Bled s 1.750 točkami, sledijo Begunje 1.774, Podhom 1.712 točk itd. Tudi oprema gasilskih društev se je izboljšala. Skupno je bilo v preteklem letu nabavljeno čez 5.000 m cevi.

Ob koncu je predsednik SoB Radovljica tovariš Jerc predal predstavnikom gasilskih društev Bohinjska Bistrica in Radovljica odlikovanji »Red dela z zlato zvezdo«, s katero jih je odlikoval predsednik republike. — J. V.

Pri izvrševanju dela je omahnil v smrt član našega kolektiva na delovišču »Sorško polje«

AVGUST VORŠIČ

čuvar

Od pokojnega se bomo poslovili v četrtek na pokopališču v Mavčičah.

Vesnega delavca bomo ohranili v trajnem spemini!
Kranj, 22. 3. 1966

K Ž K Kranj
DE Kmetijstvo

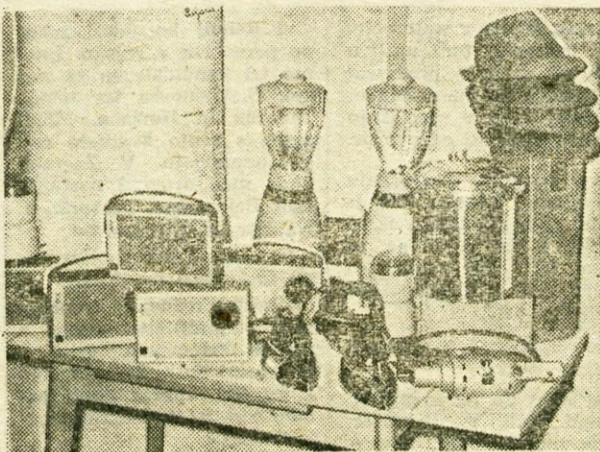
VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE GLASA

Za vse stare in nove naročnike prirejamo v četrtek, 31. marca, veliko tradicionalno nagradno žrebanje v Železnikih v Selški dolini. Vstopnice za prireditve dobite pri kino blagajni v Železnikih. Še je čas, da poravnate polletno ali letno naročnino ali pa se na novo naročite na GLAS.

Pripravili smo vam sto lepih in praktičnih nagrad. Med drugimi tudi hladilnik, pralni stroj, tranzistorje, gramofone, mikserje, likalnice, kavne mlinčke, kuhalnike, ženska krila in druga oblačila, klobuke, blago za obleke, umetno usnje, lepe knjige in še vrsto drugih nagrad

NAGRADE SO PRISPEVALA MED DRUGIM TUDI PODJETJA: ELRA — SKOFJA LOKA, GORENJSKA OBLAČILA KRANJ, SESIR — SKOFJA LOKA, ISKRA KRANJ, ALMIRA — RADOVLJICA, TEKSTILINDUS — KRANJ, STANDARD — KRANJ TER DRUGA GORENJSKA PODJETJA.

Še je čas, da postanete srečni dobitnik naših nagrad! Naročite »GLAS« in plačajte vsaj polletno naročnino (10 N din). Če želite sodelovati pri žrebanju z dvema glasovoma, plačajte celoletno naročnino (20 N din).

Komisija za delovna razmerja pri

tovarni pili
»TRIGLAV« Tržič

razpisuje
delovno mesto

komercialnega
referenta

Pogoji: 1. ekonomski tehnik ali visokokvalificiran delavec trgovsko železniške stroke. 2. Posebni pogoji, 2 meseca poskusnega dela. Prednost imajo prosilci s prakso. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi OD. Stanovanje ni preskrbljeno. Prijave z ustreznimi dokumentacijo naj kandidati pošljejo na gornji naslov. Razpis velja 15 dni po objavi.

prodaja

Prodajam salonitno strešno opeko 92 x 125 in cementno strešno opeko 21 x 41 oboje s koriti. Zajc Franc, Zg. Pirniče 88, Medvode 1282

Prodajam 5000 kom. cementne strešne opeke špičake veliki format, Vidmar Ciril, Fužine 6, Gor. vas 1285
Dobro ohranjen fiat 600 ugodno prodam. Kranj, Kečetova 21 1306

Prodajam termo peč. C. na Klanec 17, Kranj 1307

Prodajam slamoreznicco s puhnikom in železo prof. 8. Poženk 32, Cerklje 1308

Prodajam tritonsko harmoniko. Sp. Brnik 4, Cerklje 1309

Prodajam pod starega stila za ostenki. Nasl. v ogl. odd. 1310

Prodajam slamo ali zamenjam za mrvo, razliko doplačam. Naslov v oglašnem oddelku 1311

Prodajam moped. Suha 34, Kranj 1312

Ugodno prodajam motor primo 175 z 9000 km. Zupančič Franc, Šk. Loka, Potočnikova 4 1313

Prodajam kravo, ki bo čez 14 dni teletila. Zg. Besnica 32 1315

Prodajam motor puch 250 ccm, Grad 35, Cerklje 1314

Prodajam strešno opeko »bobrovec« in korita. Sr. vas 10, Goriče 1316

Prodajam dobro ohranjen šivalni stroj »Bagat« cena 720 N din. Aljančič, Predvor 2 1317

Dvosedežni moped v dobrem stanju prodam. Hafner — Kranj, Orehek 1318

Prodajam skobelno mizo. Kranj, Reševa 18 1319

Prodajam plemenske zajčke in sadike črnega ribeza. Mlačka 45 1320

Prodajam semenski krompir igor in viktorija. Rupa 16, Kranj 1321

Voz, sanj, konjsko vprego, novi brzoparilnik, slamoreznicco poceni prodam. Komar, Podljubelj 23, Tržič 1322

Prodajam ovco. Podbrezje 110, Duplje 1323

Prodajam kravo, 7 mesecev brejo. Čadovlje 6, Golnik 1324

Prodajam seno do 5000 kg. Simončič, Požar 34, Ljubljana — Barje 1325

Prodajam 6 tednov stare prašičke. Praprotna polica 25, Cerklje 1326

Prodajam čebele na satju (10 družin). Zupan Peter, Zalog 57, Cerklje 1333

Prodajam rabljen moped T 12, Senčur 127 1334

Prodajam motor NSU primo 175 ccm. Ogled možen vsak dan od 14 ure dalje. Kospič Maršala Tita 17, Jesenice 1336

Prodajam kravo, ki bo konec meseca tretjič teletila. Naklo 74 1337

Prodajam novo pomivalno mizo z ultrapast. Torkar Valentin, Ribno 22, Bled 1338

Vseljivo vrstno hišo, garaža, vrt — prodam. Ponudbe pod KOMFORT 1339

kupim

Kupim strešno opeko (folic) Sp. Brnik 66, Cerklje 1327

potruba

Delavki ali upokojenki nudim hrano in stanovanje za pomoč v gospodinjstvu na mali kmetiji. Nasl. v oglašnem odd. 1328

Zavod za gojitev divjadi

KOZOROG KAMNIK

prodaja po sklepu delavskega sveta zavoda naslednja osnovna sredstva:

- 1. Montažno hišo**
(garaža, klet, ograjen vrt) v Dvorjah pri Cerkljah na Gorenjskem. Izklicna cena je **12.000.000 S din.**
- 2. 2 vozili — SPAČKA**
v nevoznem stanju. Izklicna cena je **360.000 S din.**
- 3. 1 vozilo OPEL CARAVAN**
v voznem stanju. Izklicna cena je **1.600.000 S din.**

Licitacija bo dne 5. IV. 1966 ob 16. uri v Dvorjah št. 36. Prednost imajo gospodarske organizacije. Če eno uro po začetku ni interesentov, lahko licitirajo druge fizične osebe. Zahteva se 10 % polog. Informacije na gornji naslov telefon Kamnik 83-162.

Delovna skupnost

ČP »GORENJSKI TISK« KRANJ

razpisuje

prosto delovno mesto

VODJA

RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev so, za to delovno mesto, določeni še naslednji posebni pogoji:

- višja strokovna izobrazba in pet let prakse v stroki
- srednja strokovna izobrazba in osem let prakse v stroki.

Prijave za vstop na delo vložite v tajništvo podjetja do 15. aprila letos. Kandidati morajo k prijavi priložiti dokazila o izpolnjevanju posebnih pogojev in potrdila o nekaznovanju.

Preklicujem avtobusno izkaznico na ime **Vinčič Slavko**, Dragočajna 5, Smlednik. Kranj — Dragočajna 1329

Zamenjam slamo za drva. Cerklje 71 1330

Iščem gospodinjstvo pomočnico — po možnosti starejšo. Ponudbe poslati na ogl. odd. »Starejša« 1331

Iščem prostor v Kranju za pisarno. Brivsko frizerski salon, Kranj 1294

Brivsko frizer. salon Kranj obvešča cenjene goste, da bo podjetje s 1. aprilom 1966 pričelo obratovati od 6—20 ure neprekinjeno. Za obisk se priporočamo! 1295

ZAHVALA

vsem vaščanom in drugim, ki so pomagali pri gašenju og-

nja dne 11. februarja na Trati pri Cerkljah hiše in del gospodarskega poslopja PLE-VEL JOŽETA se toplo zahvaljujem za požrtvovalnost. Posebno zahvalo pa izrekam gasilski četi Velesovo, poklicni gasilski četi iz Kranja, Zavarovalnici Kranj za hitro izplačilo ter inkasantu zavarovalnice Kranj tov. Koglar Ivanu. Istočasno se zahvaljujem za izkazano pomoč cestnemu podjetju Kranj in vsem darovalcem kar koli. Plevel Jože, Trata 9, Cerklje. 1332

Iščem vestno žensko za varstvo 15 mesecev starega otroka od 6—12 ure vsaki drugi teden. Križaj Lidiya, Kranj Reginčeva 2 1335

Komisija za izvedbo razpisov in razglasov
Komunalnega podjetja Bled

razglašja

5 prostih delovnih mest

KV ZIDARJEV

Razglas velja do zasedbe delovnih mest.

Vsi interesi naj vložijo pismene vloge.

Transturist

vabi na prvomajske izlete

— **ITALIJA:** 6-dnevno potovanje v
Firenze — Rim — S. Marino — Benetke

— **ITALIJA:** 4-dnevno potovanje v
Cortina d'Ampezzo — Bolzano — Lago di Garda — Verona — Benetke

— **ITALIJA:** 2-dnevno potovanje v
Trst in Benetke

5-dnevno potovanje v **Budimpešto — Bratislavo — Dunaj**

Informacije in prijave v Turističnih poslovalnicah

TRANSTURIST Škofja Loka, Radovljica, Bled, Bohinj.

Gorenjska kreditna banka Kranj
s podružnicami na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in Trzinu razpisuje
Novo nagradno žrebanje

vezanih hranilnih vlog za vse varčevalce, ki bodo v letu 1966, vključno od 1.1. do 31. 12. 1966 vezali pri njej najmanj 2.000.— novih dinarjev svojih prihrankov vsaj za leto dni.

Nagrade so: avto zastava 750, pralni stroj, moped, šivalni stroj, hladilnik, pisalni stroj, dva kolesa

Vloge sprejemajo vse njene podružnice. — Vezane vloge se obrestovane po višjih obrestnih merah.

GLAS

Spomenik v Dražgošah

● Na letni skupščini borcev
● NOB, vojaških in vojnih
● invalidov ter rezervnih ofi-
● cirjev za občno Radov-
● ljica, ki je bila v nedeljo
● na Bledu, so med drugim
● postavili zahtevo, da se v
● Dražgošah postavi dosto-
● jen spomenik Cankarje-
● vemu bataljonu za zgodo-
● vinsko bitko v tej vasi ja-

● nuarja 1942. leta. Narodni
● heroj Tonček Dežman je
● ob tem dejal: »Kot vem,
● je nas ostalo danes še ži-
● vih iz tistega boja samo
● 25 borcev in skrajni čas
● je, da se oddolžimo spo-
● minu tega dogodka.«
● Daljše poročilo iz te skup-
● ščine bomo objavili v so-
● boto.

Obrtniki zahtevajo rešitev

(Nadaljevanje s 1. strani)

prejeli še valorizacijsko raz-
liko), tako da je sedaj na Go-
renjskem precej ostarelih
obrtnikov brez vsake podpo-
re. Zavod za soc. zavarova-
nje je pripravljen zavarovati
aktivne zasebne obrtnike,
odreka pa se upokojencev —
pripravljeni so torej sprejeti
od skladov aktivno brez pasive.

S takšnim potekom se
obrtniki ne morejo strinjati
ter bodo zaradi tega tudi v
bodoče vsi trije slovenski
skladi (Kranj, Maribor, Ljub-

ljana) nastopali složno v po-
govorih z republiškim Zavo-
dom za socialno zavarovanje.
30. marca bo zasedal zvezni
zbor skupščine, ki bo po
predvidevanjih izdal dodat-
ke pokojninskemu zakonu,
v katerem bodo omenjene
tudi spremembe za zasebne
obrtnike.

Ob koncu je občni zbor
izrekel priznanje UO za težko
delo in imenoval isti odbor
tudi za naslednjo mandatno
dobo.

P. Colnar

Reka turistov — mimo

Občni zbor tržiškega turističnega društva

V soboto je imelo občni zbor edino turistično društvo v ob-
čini Tržič. Udeleženci so ugotavljali, da je mesto Tržič z novo
cesto precej izgubilo na turističnem pomenu. S ceste nam-
reč niso speljani primerni odcepi v mesto in zaradi tega
turistična dejavnost stalno upada.

Dočim na eni strani ugo-
tavljajo velik padec gostov
in nočitev v Tržiču, pa je
na drugi razvidno, da so
bili v preteklem letu ures-
ničeni vsi planirani objekti:
restavracija »Deteljica«, tur-
istični biro na Deteljici, res-
tavrarija na Ljubelju in Pod-
ljubelju, dom na Zelenici,
drugi del žičnice ter bife na
zgornji in srednji postaji žič-
nice. Ob teh nasprotjih je
zanimivo tudi to, da gostje
že ugotavljajo, da so na Lju-
belju in Zelenici premajhne
zmogljivosti, pa čeprav je
Kompas vložil v te objekte
že 230 milijonov dinarjev.

Zaradi neprimerne ureditve
cest se v »Deteljici« ne usta-
vi niti 5 % potnikov, katerih
število pa se je v primerjavi
z lanskim letom zelo pove-
čalo (1964 — 331.896, 1965 —
578.423; podatki so vzeti iz
podatkov o prehodu skozi
predor). Čeprav se je gostin-
ski promet v mestu, v pri-

merjavi z letom 1964, pove-
čal (od 378 na 546 milijonov
S din), gre povečanje v veli-
ki meri na račun višjih cen
in ne more biti realni poka-
zatelj za letošnje leto.

Ob novih pogojih tržiškega
turizma, ki so nastali pred-
vsem z dograditvijo športne-
ga centra na Zelenici in Lju-
belju, se samo postavlja
vprašanje, če za vso občino
zadostuje eno turistično dru-
štvo? TD Tržič je bilo sicer
delavno in tudi uspešno v
svojem delu, vendar je pač

najbližje svojemu mestu in
se zaradi tega nujno ustavi-
lja predvsem na turističnih
problemih mesta, a ne mo-
rem se iznebiti občutka, da
so predeli, ki so za sodo-
bena turista zanimivejši kot
je mesto.

Društvo je v preteklem
letu sodelovalo v športnih
(moto-cros, smučanje) in
kulturnih prireditvah. Orga-
nizirali so izlete po Koroski
in Italiji. 15 članski UO se je
sestal na 46 rednih sejah, ki
so bile vse sklepne. V
okviru društva je delovalo
7 komisij, ki so mnogo pri-
pomogle k njegovemu uspeš-
nemu delu.

P. Colnar

PRIPRAVE NA TURISTIČNO SEZONO

Nova delikatesa na Bledu

43 vrst sira in tigrovo mleko

Na avtobusni postaji Bled
so pred kratkim odprli novo
delikateso, last ljubljanskih
mlekarn. V tej delikatesi vam

lahko ponudijo 43 vrst sira,
sveže mleko in vse vrste
mlečnih izdelkov. Velika je
izbira brezalkoholnih pijač,
mesnih proizvodov ter alko-
holnih pijač. Postrežbo vam
lahko s tigrovim mlekom in
čeprav sem za recept za to
proizvod zapisal, naj ostane
skrivnost — in seveda če va-
mika, pojdite sami v de-
likateso in preizkusite kabi-
ne vrste pijače je to. Bodite
pa ob tej mikavni pijači zelo
previdni, ker je varljiva. Var-
ljiva za okus, glavo in noge!

J. V.

DOGODEK, KI JE V SOBOTO POPOLDNE VZNEMIRIL VSO RUPO

PREMAGANA SMRT

»Čeprav dolgo nisem čutil znakov življenja v otroku, sem vztra-
jal z umetnim dihanjem in končno uspel,« je povedal rešitelj
dveletne deklice Franci Bukovnik.

Bilo je v soboto okrog treh
popoldne na Rupi pri Kra-
nju. Franci, sicer zaposlen v

Franci Bukovnik

tovarni Iskra, je bil doma
ko je zaslišal obupen krik
sosedove žene pri Betonovih.
Proti hiši je nesla dveletno
hčerko. Čeprav v trenutku ni
bilo časa za pogovor, je
Franci takoj ugotovil za kaj
gre. Dekletce je bilo padlo
v sosedovo greznico. Ko jo
je mama našla, ni dajala no-
benih znakov življenja več.
V gnojnici je ležala z glavo
navzdol in mama je slučaj-
no zagledala na površju le
del njenega čevljička.

Franci je takoj, kolikor je
mogel, očistil otroku usta in
nos, ga položil na tla in oti-
pal žilo na rok. Nobenega
utripa! Vsaj tako se mu je
zdelo. Vendar ni obupal, niti
pravil tega mami in stari
materi, ki sta iz obupa do-
mala obnemogla. Začel je z
umetnim dihanjem usta na
usta. Nič! Zbirale so se so-
sede, jokale, obupavale, no-
sile v pomoč kar so vedele
in znale. Franci pa je vztra-
jal in vztrajal. Potem so de-
kletce, še vedno kot mrtvo
odnesli na mizo v kuhinjo,
jo na hitro slekli in očistili.
Franci pa je neprestano na-
daljeval z umetnim diha-

njem. In kočno — dekletce
je najprej čudno zagrčalo,
zatem zajokalo in odprlo oči.
Med ženami, zlasti pa ma-
mico in staro mamo je to
bilo tolikšno presenečenje,
kot da je nekdo po smrti
oživel. Jok žalosti in groze
se je spremenil v jok priha-
jajoče nove sreče — smrt je
bila premagana.

● Koliko časa je trajal boj
● s smrtjo nihče točno ne
● ve. Tudi izjave so različ-
● ne. Toda, kot meni Fran-
● ci, je to bilo morda tudi
● pol ure. Tudi po tem
● uspehu, Franci ni zapustil
● otroka. Z njim v naročju
● je skočil v pripravljeni
● avto pred hišo in zdrveli
● so proti Zdravstvenemu
● domu v Kranju in od
● tu naprej v Ljubljano. To-
● da med potjo, kot pravi
● Franci, se je šele zavedal
● odgovornosti. Nekje pri
● šentvidu je otrok znova
● ponehaval z dihanjem.
● »Tu je bila moja odgo-
● vornost še toliko večja,«
● pravi Franci, ker ni bilo
● ne matere, ne zdravnika
● in je bil v rešilnem avto-
● mobilu (razen šoferja)

● čisto sam ob dekletcu.
● Karkoli bi se zgodilo, bi
● lahko padlo na njegovo
● sposobnost, prisrčnost.
● Znova je skušal z umet-
● nim dihanjem in bilo je
● bolje.

Ze dan pozneje, ko sta
mamica in očka Betonova
obiskala hčerko na ljub-
ljanski otroški kliniki so
jima povedali, da je izven
vsake nevarnosti, razen če bi
nastopila nepredvidena pljuč-
nica.

Ob vsem tem je zanimivo,
da je rešitelj, 26-letni Franci
prav pred mesecem dokončal
20-urni tečaj za prvo pomoč,
ki ga je organiziral Rdeči
križ. Bolj v teoriji kot v
praksi so se učili najvažnej-
ših oblik prve pomoči pri
ranjenih, utopljenih in po-
dobno. To, še »sveže« teore-
tično znanje je dalo Franci-
lju pogum, da se je stvari
lotil z reševanjem, a hkrati
tudi z odgovornostjo. Čutil
se je dolžnega, da svoje
znanje porabi v korist po-
nesrečenca.

Obiskali smo tudi mami-
co ponesrečenega otroka.
»Bila sem tako iz sebe, da
sploh ne vem kako je bilo.
Ne vem niti koliko časa je
bila v sosedovi greznici.
Šele ko so jo odpeljali, sem
se zavedala kaj se je zgodi-
lo,« je dejala. K.M.

Vreme

Vremenska napoved za da-
nes in prihodnje dni:

Danes bo deloma sončno vre-
me vmes prehodne pooblačit-
ve. V prihodnjih dneh bo su-
ho vreme. V četrtek delno
poslabšanje.

GLAS

IN URADNI VESTNIK
GORENJSKE

Izdaja in tiska CP »Go-
renjski tisk« Kranj, Koro-
ška cesta 8. Naslov ured-
ništva: Kranj, Cesta Sta-
neta Zagarja 27 in uprave:
Kranj, Koroška cesta 8.
Tekoči račun pri NB v
Kranju 515-1-1135. Telefoni
redakcije 21-835, 22-152
uprava in tiskarna 21-190,
21-475, 21-897. Naročnina
letna 20 — novih dinarjev
(n. d.) ali 2.000 starih di-
narjev (s. d.), mesečno 1.70
n. d. ali 170 s. d. Cena po-
sameznih števil 0.40 n. d.
ali 40 s. d. Mali oglasi za
naročnike 0.40 n. d. ali 40
s. d. za nenaročnike 0.50
n. d. ali 50 s. d. beseda. Ne-
plačanih oglasov ne ob-
javljamo